GEMEENTE HEERENVEEN

Met de benchmark naar onderzoeksrichtingen

Uitkomsten week van het financieel perspectief

april 2024

Inhoudsopgave

Samenvatting **3**

H1 Inleiding en aanpak **7**
1.1 Inleiding 7
1.2 Aanpak 7

H2 Uitkomsten per product en taakveld **8**
2.1 Product Bestuur en ondersteuning 8
2.2 Product Veiligheid 19
2.3 Product Verkeer, vervoer en waterstaat 21
2.4 Product Economie 26
2.5 Product Onderwijs 31
2.6 Product Sport, cultuur en recreatie 35
2.7 Product Sociaal Domein 42
2.8 Product Volksgezondheid en milieu 52
2.9 Product Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting 58

H3 Onderzoeksrichtingen en vervolg **61**
3.1 Aanbevolen onderzoeksrichtingen 61
3.2 Vervolg 63

Samenvatting

Inleiding
De gemeente Heerenveen heeft voor 2024 een positief begrotingssaldo (3,8 miljoen), maar vanaf 2025 tot en met 2027 wordt een negatieve trend verwacht, met een piek van circa -/- € 9,8 miljoen in 2027 na verwerking van de decembercirculaire. Belangrijkste oorzaken zijn de afname van de algemene uitkering, een groot gepland investeringsvolume en stijgende rentepercentages met toenemende financieringslasten. In reactie hierop is het project "Duurzaam en Gezond Financieel Perspectief" gestart, gericht op het structureel sluitend maken van de begroting vanaf 2025. Binnen het project ligt de focus op verschillende deelopdrachten, waaronder het verkrijgen van inzicht middels een benchmark. De benchmark omvat onder andere een vergelijking van baten en lasten van de gemeente met die van andere gemeenten.

In het eerste kwartaal van 2024 is deze financiële benchmark opgesteld, waarna deze met de organisatie en het college is gedeeld. De volgende stap is het bepalen van onderzoeksrichtingen voor taakvelden die interessant zijn om nader te analyseren. In het plan van aanpak van het project was ook voorzien dat het door het college opgestelde profiel zou worden betrokken bij het vaststellen van onderzoeksrichtingen. Echter, omdat het profiel naar verwachting in het najaar van 2024 gereed zal zijn, kon het niet direct worden meegenomen. Zodra het profiel gereed is, zal het alsnog worden geïntegreerd in het project.

Aanpak week van het financieel perspectief
Om onderzoeksrichtingen te formuleren, is de week van het financieel perspectief georganiseerd, waarbij dertien gesprekken zijn gevoerd met diverse medewerkers binnen de organisatie. Tijdens deze gesprekken zijn alle taakvelden besproken om te beoordelen in hoeverre ze interessant zijn als onderzoeksrichting. De gesprekken zijn gevoerd met inhoudelijk betrokken medewerkers bij het taakveld, een meedenker die niet binnen het taakveld werkzaam is en de financieel strateeg. Hierbij zijn de benchmarkresultaten besproken, gevolgd door een bespreking van de grootboeknummers die bij het taakveld horen. Ter afsluiting van ieder gesprek is geconcludeerd of elk taakveld al dan niet (gedeeltelijk) als interessant wordt beschouwd voor verdere onderzoeksrichtingen.

Onderzoeksrichtingen
Op basis van de gesprekken is een verdeling gemaakt tussen taakvelden die interessant zijn als onderzoeksrichting en taakvelden die op dit moment als minder interessant worden beoordeeld. Deze afweging is gemaakt door te kijken naar wettelijke taken en beleidsvrijheid, (externe) ontwikkelingen, hoogte van de begroting en reeds opgelegde taakstellingen.

Vanwege reeds lopende onderzoeken naar budgetten door eerder opgelegde taakstellingen binnen het Sociaal Domein, wordt voorgesteld om bij sommige taakvelden aan te sluiten bij deze onderzoeken in plaats van nieuwe onderzoeken te starten.

Dit resulteert in drie categorieën:
1. Taakvelden waarvoor een vervolgonderzoek wordt gestart als onderdeel van de onderzoeksrichtingen;
2. Taakvelden waarbij wordt aangesloten bij lopende onderzoeken als onderdeel van de onderzoeksrichtingen.
3. Taakvelden die niet worden meegenomen in de onderzoeksrichtingen.

Deze aanpak verbetert de efficiëntie en voorkomt onnodige dubbele inspanningen van medewerkers. Een aandachtspunt is dat de uitgangspunten van het project DGFP worden meegenomen in de lopende onderzoeken, wat zal worden geïntegreerd in de aanpak voor de onderzoeksrichtingen die nog wordt opgesteld.

Het feit dat een taakveld interessant wordt bevonden als onderzoeksrichting, betekent echter niet per definitie dat dit automatisch zal resulteren in ombuigingsvoorstellen. Het duidt aan dat uit de benchmark en gesprekken blijkt dat er potentiële onderzoeksrichtingen zijn, die onderzocht kunnen worden. Hieronder wordt de onderverdeling weergegeven in tabellen.

Categorie 1: Taakvelden waarvoor een vervolgonderzoek wordt gestart als onderdeel van de onderzoeksrichtingen

Taakveld(en)		Begroting 2024			
		Lasten in €	% totale begroting	Baten in €	% totale begroting
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	2.669.252	1,20%	-2.042.247	0,92%
0.4	Ondersteuning organisatie	27.027.327	12,18%	-4.785.858	2,16%
0.61	OZB woningen	233.526	0,11%	-8.272.267	3,73%
0.62	OZB niet-woningen	0	0,00%	-8.686.509	3,91%
2.1	Verkeer en vervoer	9.587.329	4,32%	-202.755	0,09%
2.3	Recreatieve havens	32.512	0,01%	-24.837	0,01%
2.4	Economische havens en waterwegen	2.222.849	1,00%	-923.275	0,42%
3.1	Economische ontwikkeling	1.587.267	0,72%	-3.479	0,00%
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	101.001	0,05%	-84.158	0,04%
3.4	Economische promotie	504.328	0,23%	-320.396	0,14%
5.1	Sportbeleid en activering	1.101.308	0,50%	-71.371	0,03%
5.2	Sportaccommodaties	3.298.487	1,49%	-182.552	0,08%
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2.804.023	1,26%	-643.307	0,29%
5.4	Museu	555.804	0,25%	0	0,00%
5.6	Media	1.200.324	0,54%	0	0,00%
5.7	Openbaar groen en (openlucht)recreatie	7.446.928	3,36%	-15.120	0,01%
6.5	Arbeidsparticipatie	2.128.165	0,96%	0	0,00%
7.2	Riolering	6.050.233	2,73%	-7.762.755	3,50%
7.3	Afval	6.680.017	3,01%	-7.780.260	3,51%

8.1	Ruimtelijke Ordening	1.957.540	0,88%	-60.988	0,03%
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	9.722.096	4,38%	-10.011.900	4,51%
8.3	Wonen en bouwen	4.042.563	1,82%	-1.839.610	0,83%
		90.952.879	**40,99%**	**-53.713.644**	**24,20%**

Tabel 1: Taakvelden waarvoor een vervolgonderzoek wordt gestart als onderdeel van de onderzoeksrichtingen

Categorie 2: Taakvelden waarbij wordt aangesloten bij lopende onderzoeken als onderdeel van de onderzoeksrichtingen.

Taakveld(en)		Begroting 2024			
		Lasten in €	% totale begroting	Baten in €	% totale begroting
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.510.976	1,13%	-813.103	0,37%
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	5.248.041	2,36%	0	0,00%
6.2	Wijkteams	1.474.723	0,66%	0	0,00%
6.3	Inkomensregelingen	26.994.301	12,16%	-22.040.085	9,93%
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.410.251	1,09%	0	0,00%
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+ (totaal)	16.738.411	7,54%	-692.011	0,31%
6.72	Maatwerkdienstverlening 18- (totaal)	21.114.759	9,51%	0	0,00%
6.81	Geëscaleerde zorg 18+ (totaal)	386.780	0,17%	-904.650	0,41%
6.82	Geëscaleerde zorg 18- (totaal)	1.615.451	0,73%	0	0,00%
		75.982.717	**34,24%**	**-23.636.746**	**10,65%**

Tabel 2: Taakvelden waarbij wordt aangesloten bij lopende onderzoeken vanuit de transities

Categorie 3: Taakvelden die niet worden meegenomen in de onderzoeksrichtingen

Taakveld(en)		Begroting 2024			
		Lasten in €	% totale begroting	Baten in €	% totale begroting
0.1	Bestuur	3.154.806	1,42%	0	0,00%
0.10	Mutatie reserves	1.279.000	0,58%	-4.504.229	2,03%
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	3.828.872	1,73%	0	0,00%
0.2	Burgerzaken	2.227.274	1,00%	-907.286	0,41%
0.5	Treasury	16.663	0,01%	-579.446	0,26%
0.63	Parkeerbelasting	0	0,00%	-3.590.226	1,62%
0.64	Belastingen overig	373.379	0,17%	-200.419	0,09%
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	201.811	0,09%	-120.342.642	54,23%
0.8	Overige baten en lasten	1.294.807	0,58%	-129.533	0,06%
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	264.000	0,12%	0	0,00%
1.1	Crisisbeheersing & brandweer	3.614.968	1,63%	0	0,00%
1.2	Openbare orde & veiligheid	1.600.368	0,7%	-23.385	0,0%
2.2	Parkeren	1.193.649	0,54%	-20.419	0,01%

2.5	Openbaar vervoer	0	0,00%	0	0,00%
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	12.219.000	5,51%	-13.119.000	5,91%
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0,00%	0	0,00%
4.2	Onderwijshuisvesting	6.223.585	2,8%	-42.666	0,0%
5.5	Cultureel erfgoed	87.857	0,04%	0	0,00%
6.4	Begeleide participatie	10.121.638	4,56%	0	0,00%
7.1	Volksgezondheid	2.353.727	1,1%	0	0,0%
7.4	Milieubeheer	1.925.706	0,87%	0	0,00%
7.5	Begraafplaatsen & crematoria	486.177	0,22%	-291.115	0,13%
		52.467.287	**23,64%**	**-143.750.366**	**64,78%**

Tabel 3: Taakvelden die niet worden meegenomen in de onderzoeksrichtingen

Vervolg

Het resultaat van de week van het financieel perspectief en de voorgestelde onderzoeksrichtingen worden voorgelegd aan de stuurgroep en het college. De onderzoeksrichtingen zullen bij de perspectiefnota 2024 worden gevoegd, waarbij de raad wordt gevraagd deze eveneens vast te stellen tijdens de behandeling van de perspectiefnota. De gemeentelijke organisatie werkt vervolgens de onderzoeksrichtingen uit.

H1 Inleiding en aanpak

1.1 Inleiding

Financiële opgave

De gemeente Heerenveen heeft de begroting 2024 met een positief saldo vastgesteld. Echter, vanaf 2025 tot en met 2027 vertoont het begrotingssaldo een negatieve trend, stijgend naar ruim € 11 miljoen in 2027. Zelfs na verwerking van de decembercirculaire wordt voor 2026 en 2027 nog steeds een aanzienlijk negatief saldo verwacht, circa € 9,8 miljoen negatief in 2027. De belangrijkste oorzaken liggen in de terugloop van de algemene uitkering vanaf 2026, het stijgende rentepercentage met als gevolg oplopende financieringslasten en het grote geplande investeringsvolume voor de komende jaren.

Project Duurzaam en Gezond Financieel Perspectief en de benchmark

Gezien de verwachting dat het rijk het tekort mogelijk niet volledig zal compenseren, is recentelijk het project "Duurzaam en gezond financieel perspectief" (DGFP) gestart. Het voornaamste doel van dit project is het realiseren van een gezond en duurzaam financieel perspectief, resulterend in een organisatie die financieel gezond en duurzaam is. Het project richt zich op het structureel sluitend maken van de begroting vanaf 2025, evenals het voorbereiden van een pakket aan ombuigingen. Hierdoor wordt het college en de raad in staat gesteld tijdig bij te sturen door het maken van verantwoorde keuzes. Binnen het project ligt de focus op verschillende deelopdrachten, waaronder het verkrijgen van inzicht middels een benchmark. De benchmark omvat onder andere een vergelijking van baten en lasten van de gemeente met die van andere gemeenten.

Volgende stap: bepalen van onderzoeksrichtingen

In het eerste kwartaal van 2024 is deze financiële benchmark opgesteld, waarna deze met de organisatie en het college is gedeeld. De volgende stap is het bepalen van onderzoeksrichtingen voor taakvelden die interessant zijn om nader te analyseren. In het plan van aanpak van het project was ook voorzien dat het door het college opgestelde profiel zou worden betrokken bij het vaststellen van onderzoeksrichtingen. Echter, omdat het profiel naar verwachting in het najaar van 2024 gereed zal zijn, kon het niet direct worden meegenomen. Zodra het profiel gereed is, zal het alsnog worden geïntegreerd in het project.

1.2 Aanpak

Om onderzoeksrichtingen te formuleren, is de week van het financieel perspectief georganiseerd, waarbij dertien gesprekken zijn gevoerd met diverse medewerkers binnen de organisatie. Tijdens deze gesprekken zijn alle taakvelden besproken. De gesprekken zijn gevoerd met inhoudelijk betrokken medewerkers bij het taakveld, een meedenker die niet binnen het taakveld werkzaam is en de financieel strateeg. Hierbij zijn de benchmarkresultaten besproken, gevolgd door een bespreking van de grootboeknummers die bij het taakveld horen. Ter afsluiting van ieder gesprek is geconcludeerd of elk taakveld al dan niet (gedeeltelijk) als interessant wordt beschouwd voor onderzoeksrichtingen. Deze afweging is gemaakt door te kijken naar wettelijke taken en beleidsvrijheid, (externe) ontwikkelingen, hoogte van de begroting en reeds opgelegde taakstellingen. De bevindingen per taakveld zijn gepresenteerd in hoofdstuk 2.

H2 Uitkomsten per product en taakveld

2.1 Product Bestuur en ondersteuning

Bestuur (0.1)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Het taakveld Bestuur bestaat voornamelijk uit de salariskosten van de leden van het college van Burgemeester en Wethouders.

Mate van beleidsvrijheid

Zeer beperkte mate van beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Bestuur	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	3.154.806	3.154.734	3.154.734	3.154.734
Lasten t.o.v. totale begroting	1,4%	1,5%	1,6%	1,5%
Baten in euro's	0	0	0	0
Baten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal saldo baten en lasten	**3.154.806**	**3.154.734**	**3.154.734**	**3.154.734**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
0.1	Bestuur	-47,3	-62,4	-60,9	-47,0	-52,2	-53,6

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Het benoemen van de burgemeester en wethouders is een bevoegdheid van de gemeenteraad. De gemeenteraad kan besluiten om het aantal wethouders te verhogen of te verlagen, afhankelijk van de behoeften van de gemeente en de politieke situatie na de verkiezingen. Dit besluit wordt genomen door de gemeenteraad zelf, en het is niet gebruikelijk dat de ambtelijke organisatie hierover adviseert.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld niet als onderzoeksrichting op te nemen.

Mutatie reserves (0.10)

Het taakveld ‘mutatie reserves’ heeft enkel betrekking op de dotaties en onttrekkingen uit de reserves, en is daarom niet relevant voor het vaststellen van onderzoeksrichtingen.

Resultaat van de rekening van baten en lasten (0.11)

Het taakveld ‘resultaat van de rekening van baten en lasten’ omvat het resultaat van het boekjaar, en is daarom niet relevant voor het vaststellen van onderzoeksrichtingen.

Burgerzaken (0.2)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Het taakveld Burgerzaken bestaat uit de budgetten voor burgerzaken, leges en rijksleges en de verkiezingen.

Mate van beleidsvrijheid

Zeer beperkte mate van beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Burgerzaken	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	2.227.274	2.075.072	2.078.671	1.979.949
Lasten t.o.v. totale begroting	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%
Baten in euro's	-907.286	-1.000.496	-1.000.496	-1.000.496
Baten t.o.v. totale begroting	0,4%	0,5%	0,5%	0,5%
Totaal saldo baten en lasten	**1.319.988**	**1.074.576**	**1.078.175**	**979.453**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
0.2	Burgerzaken	-17,5	-19,8	-25,5	-18,5	-18,7	-19,8

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Gemeenten delen de activiteiten rondom burgerzaken verschillend in en dit heeft effect op de lasten die op dit taakveld terechtkomen. Zo zijn er gemeenten die medewerkers van het klantcontactcentrum ook achter de publieksbalies plaatsen en gemeenten die bepaalde taken bij andere afdelingen beleggen en niet bij burgerzaken (bijvoorbeeld registratie van begraafplaatsen). Daarnaast heeft de afdeling incidentele budgetten, waaronder extra capaciteit voor de voorbereiding op pensionering van personeelsleden om kennisverlies te minimaliseren. Dit kan het verschil per inwoner in 2024 verklaren en is van incidentele aard.

Ook lokale factoren, zoals een ziekenhuis in de gemeente, hebben invloed. Dit resulteert in een hoog aantal geboorte- en overlijdensregistraties, wat leidt tot extra werklast. Bovendien heeft de gemeente relatief veel huwelijksvoltrekkingen en hebben ontwikkelingen zoals digitalisering en verplichte controlemaatregelen rondom fraude impact.

De leges die de gemeente int voor bepaalde activiteiten vallen reeds binnen de deelopdracht kostendekkendheid leges en worden daarom buiten beschouwing gelaten.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld niet als onderzoeksrichting op te nemen.

Beheer overige gebouwen en gronden (0.3)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Het taakveld Beheer overige gebouwen en gronden bestaat uit budgetten voor het beheren van alle gebouwen en gronden waarvan de gemeente Heerenveen eigenaar is. Dit bestaat onder andere uit het gemeentehuis en werkstate. Onder dit taakveld behoren ook inkomsten van verhuur, erfpacht en recht van opstal.

Mate van beleidsvrijheid

Nagenoeg volledige beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Beheer overige gebouwen en gronden	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	2.669.252	2.156.103	2.149.310	2.168.462
Lasten t.o.v. totale begroting	1,2%	1,0%	1,1%	1,1%
Baten in euro's	-2.042.247	-1.842.268	-1.842.268	-1.962.268
Baten t.o.v. totale begroting	0,9%	0,9%	0,9%	1,0%
Totaal saldo baten en lasten	**627.005**	**313.835**	**307.042**	**206.194**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	12,4	-1,5	-12,1	-7,2	-14,0	-18,5

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Uit de benchmark blijkt dat de gemeente Heerenveen minder uitgeeft per inwoner dan de gemiddelde referentiegemeenten, maar dit wijkt per jaar sterk af. Echter, opvallend is het verschil tussen inkomsten en uitgaven per gebouw. Ook geven de betrokken medewerkers aan dat zij wel mogelijkheden zien om andere keuzes te maken. Dit richt zich op het beheer van leegstaande gebouwen, wijzigingen in onderhoudsniveaus en mogelijkheden rondom het afstoten van gebouwen. Het is essentieel om bij het vervolgtraject ook andere afdelingen te betrekken die verband houden met de voorzieningen, zoals Maatschappelijke Ontwikkeling, met betrekking tot gebouwen die maatschappelijke voorzieningen huisvesten.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld als onderzoeksrichting op te nemen.

Ondersteuning organisatie (0.4)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Het taakveld Ondersteuning organisatie omvat een breed scala aan baten en lasten die verband houden met de overhead. Hieronder vallen onder andere de kosten en opbrengsten gerelateerd aan bedrijfsvoeringsafdelingen zoals ICT, belastingen en facilitaire zaken, evenals de managementassistenten en het management.

Mate van beleidsvrijheid

Zeer beperkte mate van beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Ondersteuning organisatie	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	27.027.327	24.928.554	23.977.175	25.627.833
Lasten t.o.v. totale begroting	12,2%	11,7%	11,9%	12,6%
Baten in euro's	-4.785.858	-1.959.784	-449.784	-134.159
Baten t.o.v. totale begroting	2,2%	0,9%	0,2%	0,1%
Totaal saldo baten en lasten	**22.241.469**	**22.968.770**	**23.527.391**	**25.493.674**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
0.4	Ondersteuning organisatie	-447,5	-441,5	-518,7	-407,7	-391,0	-443,6

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Het taakveld ondersteuning organisatie is de grootste kostenpost van de gemeente, gericht op overheadkosten (materiaal en personeel). Het is opmerkelijk dat er een aanzienlijk verschil is tussen de uitgaven van de gemeente Heerenveen en die van de referentiegemeenten, waarbij Heerenveen circa € 75 per inwoner meer uitgeeft in 2024.

Tijdens het gesprek werd vermeld dat er in 2017 een benchmarkonderzoek heeft plaatsgevonden, waaruit bleek dat de gemeente Heerenveen destijds onderaan de lijst stond wat betreft overheadkosten. Zonder verdere analyse is het huidige verschil, evenals de veranderingen tussen 2017 en nu, niet afdoende te verklaren.

Conclusie

Desalniettemin wordt, gezien de hoge budgetten, voorgesteld om dit taakveld te betrekken als onderzoeksrichting. Gezien de verscheidenheid aan onderdelen, wordt voorgesteld om een tussenstap te hanteren voordat onderzoeksrichtingen voor ombuigingsvoorstellen worden geformuleerd.

Het wordt aanbevolen om te starten met een gedetailleerde analyse om vast te stellen welke overheadonderdelen de gemeente Heerenveen in de afgelopen jaren aanzienlijke groei heeft doorgemaakt. Daarnaast zal er specifiek worden gekeken naar de kosten per fte, gezien de kosten op dit taakveld betrekking hebben op de ondersteuning van de organisatie. Op basis daarvan kan een weloverwogen selectie worden gemaakt om verder te onderzoeken en ombuigingsvoorstellen te formuleren.

Treasury (0.5)

Het taakveld treasury omvat voornamelijk de financiële lasten en baten die voortkomen uit het aantrekken van geld en het stallen ervan, bijvoorbeeld in de rijksschatkist. Binnen het project DGFP is er een aparte deelopdracht gericht op treasury, waarbij het huidige treasurybeleid wordt geëvalueerd en mogelijkheden tot optimalisatie worden onderzocht. Om deze reden is het taakveld buiten beschouwing gelaten in de week van het financieel perspectief.

OZB woningen (0.61)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Tot dit taakveld behoren de inkomsten onroerendezaakbelasting op woningen en de lasten die gemaakt worden voor het heffen en innen.

Mate van beleidsvrijheid

Zeer beperkte mate van beleidsvrijheid

Financiële gegevens

OZB woningen	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	233.526	229.331	229.363	229.456
Lasten t.o.v. totale begroting	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Baten in euro's	-8.272.267	-8.272.267	-8.272.267	-8.272.267
Baten t.o.v. totale begroting	3,7%	3,9%	4,1%	4,1%
Totaal saldo baten en lasten	**-8.038.741**	**-8.042.936**	**-8.042.904**	**-8.042.811**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
0.61	OZB woningen	139,6	141,6	155,2	141,8	131,3	138,6

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Uit de benchmark blijkt dat de gemeente Heerenveen al hogere OZB-tarieven hanteert dan het landelijk gemiddelde. De belastingcapaciteit bedraagt (nog) geen 100%. Aangezien gemeenten zelf de hoogte van hun OZB-inkomsten mogen vaststellen, biedt de OZB-belasting ruimte voor aanpassingen.

Uit de bevindingen van de week van het financieel perspectief blijkt dat de gemeente Heerenveen momenteel geen vastomlijnd beleid heeft met betrekking tot de ontwikkeling van de onroerendezaakbelasting (OZB). Momenteel wordt bij het opstellen van de begroting bepaald welke opbrengsten nodig zijn (bijvoorbeeld door de opbrengsten van het voorgaande jaar te indexeren), waarna de tarieven voor het volgende jaar worden vastgesteld op basis van de gemiddelde WOZ-waarde.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld als onderzoeksrichting op te nemen. De focus van deze onderzoeksrichting ligt op het verhogen van de opbrengsten uit onroerendezaakbelasting woningen. Voorgesteld wordt om deze onderzoeksrichting gezamenlijk met de OZB niet-woningen (0.62) op te pakken.

OZB niet-woningen (0.62)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Tot dit taakveld behoren de inkomsten onroerendezaakbelasting op niet-woningen, zoals een (bedrijfs)gebouw of een stuk grond. De lasten voor het heffen en innen staan (onterecht) op taakveld 0.61.

Mate van beleidsvrijheid

Zeer beperkte mate van beleidsvrijheid

Financiële gegevens

OZB niet-woningen	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	0	0	0	0
Lasten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Baten in euro's	-8.686.509	-8.686.509	-8.686.509	-8.686.509
Baten t.o.v. totale begroting	3,9%	4,1%	4,3%	4,3%
Totaal saldo baten en lasten	**-8.686.509**	**-8.686.509**	**-8.686.509**	**-8.686.509**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
0.62	OZB niet-woningen	154,0	153,7	167,7	89,7	102,5	106,6

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Uit de benchmark blijkt dat de gemeente Heerenveen al hogere OZB-tarieven hanteert dan het landelijk gemiddelde. De belastingcapaciteit bedraagt (nog) geen 100%. Aangezien gemeenten zelf de hoogte van hun OZB-inkomsten mogen vaststellen, biedt de OZB-belasting ruimte voor aanpassingen. Uit de bevindingen van de week van het financieel perspectief blijkt dat de gemeente Heerenveen momenteel geen vastomlijnd beleid heeft met betrekking tot de ontwikkeling van de onroerendezaakbelasting (OZB). Momenteel wordt bij het opstellen van de begroting bepaald welke opbrengsten nodig zijn (bijvoorbeeld door de opbrengsten van het voorgaande jaar te indexeren), waarna de tarieven voor het volgende jaar worden vastgesteld op basis van de gemiddelde WOZ-waarde.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld als onderzoeksrichting op te nemen. De focus van deze onderzoeksrichting ligt op het verhogen van de opbrengsten uit onroerendezaakbelasting niet-woningen. Voorgesteld wordt om deze onderzoeksrichting gezamenlijk met de OZB woningen (0.61) op te pakken.

Parkeerbelasting (0.63)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Het taakveld parkeerbelasting bevat de inkomsten uit de parkeerdiensten.

Mate van beleidsvrijheid

Zeer beperkte mate van beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Parkeerbelasting	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	0	0	0	0
Lasten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Baten in euro's	-3.590.226	-3.447.226	-3.448.660	-3.634.660
Baten t.o.v. totale begroting	1,6%	1,6%	1,7%	1,8%
Totaal saldo baten en lasten	**-3.590.226**	**-3.447.226**	**-3.448.660**	**-3.634.660**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
0.63	Parkeerbelasting	57,3	63,6	69,3	29,1	34,5	35,6

Uitkomsten week van het financieel perspectief

De gemeente Heerenveen heeft een fors hoger saldo dan het gemiddelde van de referentiegemeenten. Uit de benchmark blijkt dat enkel de gemeente Smallingerland meer parkeerinkomsten heeft. Tijdens het gesprek blijkt dat Heerenveen de tarieven al stapsgewijs verhoogd heeft en dat het verder verhogen nadelig effect heeft op het gebruik. Wanneer omliggende gemeenten met centrumfuncties lagere tarieven hanteren wordt het namelijk minder interessant om gebruik te maken van de Heerenveense parkeervoorzieningen.

Ook heeft het taakveld een relatie met taakveld 2.2, waar de kosten van het parkeren staan. Op dit taakveld heeft de gemeente in 2024 een negatief saldo per inwoner van € 22,7. Dit betekent dat de gemeente per saldo geld aan het parkeren verdient, gezien de inkomsten € 69,3 per inwoner bedragen. Een andere ontwikkeling is het besluit om een tweede parkeergarage te bouwen, wat zowel extra lasten als inkomsten met zich mee zal brengen en van invloed zal zijn op beide taakvelden.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld niet als onderzoeksrichting op te nemen.

Belastingen overig (0.64)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Onder dit taakveld behoren de inkomsten uit precariobelasting en reclamebelasting. Daarnaast bevat het de (personeels)lasten voor heffing en invordering en bezwaar en beroep. De toeristenbelasting en forensenbelasting behoren niet tot dit taakveld.

Mate van beleidsvrijheid

Zeer beperkte mate van beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Belastingen overig	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	373.379	367.785	367.828	367.951
Lasten t.o.v. totale begroting	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
Baten in euro's	-200.419	-200.419	-200.419	-200.419
Baten t.o.v. totale begroting	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Totaal saldo baten en lasten	**172.960**	**167.366**	**167.409**	**167.532**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
0.64	Belastingen overig	-2,4	-4,2	-3,3	8,0	6,4	7,7

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Op taakveld 0.64 zijn de lasten voornamelijk gerelateerd aan personeelskosten voor het innen en invorderen van belastingen binnen de gemeente Heerenveen. Daarnaast omvat dit taakveld een jaarlijks budget voor oninbare vorderingen, dat wordt gebruikt om onbetaalde vorderingen af te schrijven.

De gemeente Heerenveen heft precariobelasting en reclamebelasting. De inkomsten reclamebelasting komen in een fonds reclamefonds terecht. Op dit moment is de gemeente in gesprek met de betreffende ondernemersvereniging over de hoogte van dit tarief en de grondslag van heffen. Omdat de opbrengst van de reclamebelasting als subsidie wordt verstrekt aan de ondernemersverenging heeft dit geen effect op de begroting.

Gemeenten hebben de mogelijkheid om hondenbelasting te heffen, een aspect dat onder taakveld 0.64 valt. Niettemin heeft de gemeente Heerenveen sinds 2020 besloten om geen hondenbelasting meer te heffen. In het kader van het project DGFP lijkt het onderzoeken van het herinvoeren van hondenbelasting niet relevant, omdat eventuele besparingen marginaal zouden zijn. De inkomsten uit hondenbelasting worden doorgaans gebruikt voor

voorzieningen met betrekking tot honden, waardoor het herinvoeren ervan per saldo geen significante bezuiniging zou opleveren.

Conclusie
Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld niet als onderzoeksrichting op te nemen.

Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds (0.7)

Het taakveld Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds omvat uitsluitend de inkomsten die de gemeente ontvangt van het Rijk en is niet direct beïnvloedbaar voor de gemeente Heerenveen. Om deze reden wordt dit taakveld niet beschouwd als een interessante onderzoeksrichting voor ombuigingsvoorstellen en is het ook niet opgenomen in de week van het financieel perspectief.

Overige baten en lasten (0.8)

Het taakveld overige baten en lasten bestaat voornamelijk uit de reservering voor indexatie, die initieel op dit taakveld wordt geboekt totdat deze reservering wordt toegewezen aan de verschillende budgetten. Het project DGFP bevat een afzonderlijke deelopdracht indexatie, waarbij de verschillende mogelijkheden van indexeren worden onderzocht en een advies wordt gegeven over de toekomst. Om deze reden is het taakveld buiten beschouwing gelaten in de week van het financieel perspectief.

Vennootschapsbelasting (0.9)

Het taakveld 0.9 bevat de vennootschapsbelasting die de gemeente betaalt aan het Rijk. Sinds 1 januari 2016 zijn overheidslichamen, zoals gemeenten en provincies, onderworpen aan de vennootschapsbelastingplicht voor zover zij een onderneming drijven en er wordt gehandeld met als doel om winst te behalen, bijvoorbeeld bij het grondbedrijf. De inkomsten uit deze activiteiten staan op andere taakvelden, maar de belasting staan op dit taakveld. Dit taakveld wordt niet beschouwd als een interessante onderzoeksrichting voor ombuigingsvoorstellen en is het ook niet opgenomen in de week van het financieel perspectief.

2.2 Product Veiligheid

Crisisbeheersing en brandweer (1.1)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Het taakveld bestaat uit de bijdrage aan de Veiligheidsregio Fryslân, welke activiteiten voor crisisbeheersing en brandweer uitvoert voor alle Friese gemeenten.

Mate van beleidsvrijheid

Beperkte mate van beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Crisisbeheersing en brandweer	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	3.614.968	3.803.625	3.939.146	4.073.146
Lasten t.o.v. totale begroting	1,6%	1,8%	2,0%	2,0%
Baten in euro's	0	0	0	0
Baten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal saldo	**3.614.968**	**3.803.625**	**3.939.146**	**4.073.146**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-63,9	-68,5	-69,8	-61,8	-66,2	-71,2

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Uit de benchmark was reeds gebleken dat het taakveld grotendeels betrekking heeft op de bijdrage die de gemeente doet aan de Veiligheidsregio Fryslân. Alle gemeenten zijn verplicht om deel te nemen in een veiligheidsregio en hebben zitting in het Algemeen Bestuur. Aangezien de kosten van dit taakveld betrekking hebben op een gemeenschappelijke regeling, lijkt dit taakveld minder interessant als onderzoeksrichting voor ombuigingen. Dit komt doordat de gemeente Heerenveen niet individueel kan beslissen om minder uit te geven, gezien haar deelname samen met zeventien andere gemeenten in de Veiligheidsregio. Het gesprek met de betrokken medewerkers bevestigt dit standpunt.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld niet als onderzoeksrichting op te nemen. Aangezien de gemeente Heerenveen deelnemer is aan diverse gemeenschappelijke regelingen, waarbij de financiële impact aanzienlijk is en de invloed beperkt, wordt aanbevolen om in het algemeen te kijken naar de mogelijkheden voor alle gemeenschappelijke regelingen.

Openbare orde en veiligheid (1.2)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Het taakveld bestaat uit (personeels)budgetten voor activiteiten rondom integrale veiligheid, dierenopvang en vergunningen en handhaving van bijzondere wetten. Voor het vergunnen ontvangt de gemeente ook leges.

Mate van beleidsvrijheid

Beperkte mate van beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Openbare orde en veiligheid	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	1.600.368	1.559.582	1.562.421	1.562.086
Lasten t.o.v. totale begroting	0,7%	0,7%	0,8%	0,8%
Baten in euro's	-23.385	-23.385	-23.385	-23.385
Baten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal saldo	**1.576.983**	**1.536.197**	**1.539.036**	**1.538.701**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
1.2	Openbare orde en veiligheid	-23,3	-23,4	-30,4	-23,6	-27,0	-32,5

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Het taakveld kent een beperkte mate van beleidsvrijheid en dit komt ook naar voren in het gesprek. Gemeenten hebben verplichte taken met betrekking tot veiligheid, dierenopvang en vergunningen en handhaving van bijzondere wetten. Lokale aspecten spelen hierbij een extra rol, zoals betaald voetbal, Thialf en ijshockey, evenals de toename van evenementen en stadsproblematiek. De afname van politie-inzet heeft tevens invloed op dit gebied. Binnen dit taakveld valt ook de inzet van buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's), waar recentelijk extra formatie voor is gecreëerd. De gemeenteraad heeft verschillende scenario's overwogen en uiteindelijk gekozen voor het laagste scenario, mede vanwege de financiële gevolgen.

De leges die de gemeente int voor bepaalde activiteiten vallen reeds binnen de deelopdracht kostendekkendheid leges en worden daarom buiten beschouwing gelaten.

Conclusie

Het aantal BOA’s is niet wettelijk vastgelegd en zou theoretisch gezien verlaagd kunnen worden. Echter, gezien de bevindingen en de beperkte mate van beleidsvrijheid wordt geadviseerd om het taakveld niet als onderzoeksrichting op te nemen.

2.3 Product Verkeer, vervoer en waterstaat

Verkeer en vervoer (2.1)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Het taakveld bevat de baten en lasten voor het verkeer en vervoer in de gemeente. Dit betreft onder andere het onderhoud van verhardingen, straatinrichting, civiele kunstwerken, gladheidsbestrijding en verkeersveiligheid.

Mate van beleidsvrijheid

Nagenoeg volledige beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Verkeer en vervoer	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	9.587.329	9.994.854	10.379.626	10.728.720
Lasten t.o.v. totale begroting	4,3%	4,7%	5,2%	5,3%
Baten in euro's	-202.755	-202.755	-202.755	-192.755
Baten t.o.v. totale begroting	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Totaal saldo baten en lasten	**9.384.574**	**9.792.099**	**10.176.871**	**10.535.965**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
2.1	Verkeer en vervoer	-98,6	-167,6	-181,2	-155,0	-173,9	-184,9

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Het niveau van onderhoud aan kapitaalgoederen, zoals de wegen, is vastgesteld door de gemeenteraad in de nota kapitaalgoederen, gebaseerd op de CROW-normen. In theorie kan gekozen worden om het onderhoudsniveau te verlagen, echter de onderhoudsnormen staan al op basisniveau en het verlagen brengt risico's met zich mee. Bovendien zorgt het er op lange termijn voor dat er kapitaalvernietiging plaatsvindt, wat juist zorgt voor extra kosten. Het is wel mogelijk om te onderzoeken of er creatief kan worden omgegaan met beleid en areaal, bijvoorbeeld door het verminderen van het aantal bruggen. Het taakveld bevat ook budgetten die geen betrekking hebben op de onderhoudsnormen. Dit zijn bijvoorbeeld verkeersveiligheid, gladheidsbestrijding en straatinrichting. Voor deze budgetten geldt dat er nader onderzocht kan worden of hier anders invulling aan gegeven kan worden of dat er taken gestopt kunnen worden.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld als onderzoeksrichting op te nemen.

Parkeren (2.2)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Het taakveld bevat de baten en lasten die gemeenten maken ten aanzien van parkeervoorzieningen. De lasten bestaan uit kapitaallasten en exploitatie van de Geert Willigen parkeergarage, het parkeerservicebureau en het straatparkeren. De baten hebben betrekking op de leges invalidenparkeerkaarten. De baten uit de garage en het straatparkeren staan op het taakveld parkeerbelasting (0.63).

Mate van beleidsvrijheid

Nagenoeg volledige beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Parkeren	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	1.193.649	1.272.864	1.232.046	1.991.119
Lasten t.o.v. totale begroting	0,5%	0,6%	0,6%	1,0%
Baten in euro's	-20.419	-20.419	-20.419	-20.419
Baten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal saldo baten en lasten	**1.173.230**	**1.252.445**	**1.211.627**	**1.970.700**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
2.2	Parkeren	-21,9	-22,3	-22,7	-21,0	-20,0	-21,4

Uitkomsten week van het financieel perspectief

De gemeente Heerenveen heeft een saldo dat vergelijkbaar is met het gemiddelde van de referentiegemeenten. Het taakveld staat in verband met taakveld 0.63, waar de inkomsten van het parkeren worden geregistreerd. In 2024 heeft de gemeente een positief saldo van € 69,3 per inwoner op het taakveld 0.63. Dit betekent dat de gemeente over het algemeen winst maakt op het parkeren, aangezien de lasten op dit taakveld € 22,7 per inwoner bedragen. Tijdens het gesprek werd bevestigd dat parkeren een belangrijke inkomstenbron is voor de gemeente, waardoor het stoppen van deze activiteit financieel niet verstandig is. Er zijn geen opties om de lasten te verlagen en het wordt zelfs verwacht dat de lasten van het parkeerservicebureau zullen toenemen. Een andere ontwikkeling is het besluit om een tweede parkeergarage te bouwen, wat zowel extra lasten als inkomsten met zich mee zal brengen en van invloed zal zijn op beide taakvelden.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld niet als onderzoeksrichting op te nemen.

Recreatieve havens (2.3)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Het taakveld bevat de baten en lasten voor diverse ligplaatsen en aanlegvoorzieningen, waaronder de inkomsten uit vergunningverlening. Het onderhoud van deze ligplaatsen en aanlegplekken valt niet onder dit taakveld, maar wordt afhankelijk van de taak geboekt onder economische havens en waterwegen (2.4) of openbaar groen en (openlucht)recreatie (5.7).

Mate van beleidsvrijheid

Nagenoeg volledige beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Recreatieve havens	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	32.512	36.359	36.294	36.368
Lasten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Baten in euro's	-24.837	-24.837	-24.837	-24.837
Baten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal saldo baten en lasten	**7.675**	**11.522**	**11.457**	**11.531**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
2.3	Recreatieve havens	-0,1	-0,7	-0,2	-1,7	-1,4	-2,1

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Uit het gesprek blijkt dat er op dit moment een inventarisatie uitgevoerd wordt om alle ligplaatsen, aanlegplekken en dergelijke in beeld te brengen. Voor het gedeelte van de inventarisatie die betrekking heeft op recreatie wordt verwacht dat dit einde 2024 gereed is (dit is exclusief de particuliere aanlegplaatsen etc.). Na deze inventarisatie kan afgewogen worden in hoeverre er voldoende baten tegenover de lasten staan en kan onderzocht worden of er ombuigingsmogelijkheden zijn.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld als onderzoeksrichting op te nemen.

Economische havens en waterwegen (2.4)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Het taakveld bevat de baten en lasten ten aanzien van het onderhoud aan waterwegen, hekkelwerkzaamheden voor vijvers en de industriehaven.

Mate van beleidsvrijheid

Nagenoeg volledige beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Economische havens en waterwegen	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	2.222.849	1.861.256	1.593.915	1.453.071
Lasten t.o.v. totale begroting	1,0%	0,9%	0,8%	0,7%
Baten in euro's	-923.275	-547.275	-316.275	-316.275
Baten t.o.v. totale begroting	0,4%	0,3%	0,2%	0,2%
Totaal saldo baten en lasten	**1.299.574**	**1.313.981**	**1.277.640**	**1.136.796**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
2.4	Economische havens en waterwegen	-9,6	-16,5	-25,1	-11,4	-10,0	-17,2

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Uit de benchmark blijkt dat de gemeente Heerenveen in 2023 en 2024 meer geld uitgeeft dan de referentiegemeenten. Dit komt doordat Heerenveen waterwegen gaat overdragen aan Wetterskip Fryslân, wat een inhaalslag voor baggerwerkzaamheden vereist voordat de overdracht kan plaatsvinden. Hierdoor stijgen de lasten van de gemeente incidenteel in 2023 en 2024, maar de gemeente ontvangt ook een incidentele vergoeding van het Wetterskip Fryslân. Dit kan het verschil in deze jaren verklaren.

Uit het gesprek blijkt dat de gemeente jaarlijks een bijdrage krijgt van het Wetterskip om de watergangen in wateren in het buitengebied vrij te houden. De gemeente voert hiervoor hekkelwerkzaamheden uit. Dit doet zij ook in het buitengebied, maar hier ontvangt de gemeente geen vergoeding voor. Het kan interessant zijn om te onderzoeken in hoeverre de lasten kunnen worden verlaagd, bijvoorbeeld door aanpassingen aan de werkzaamheden in het buitengebied door te voeren.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld als onderzoeksrichting op te nemen.

Openbaar vervoer (2.5)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Het taakveld bevat normaliter budgetten ten aanzien van activiteiten rondom het openbaar vervoer. Echter, Heerenveen heeft geen budgetten begroot op dit taakveld.

Mate van beleidsvrijheid

Enige mate van beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Openbaar vervoer	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	0	0	0	0
Lasten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Baten in euro's	0	0	0	0
Baten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal saldo baten en lasten	**0**	**0**	**0**	**0**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
2.5	Openbaar vervoer	0,0	0,0	0,0	-3,3	-2,4	-2,9

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Hoewel er geen aparte budgetten zijn vastgesteld, blijkt uit het gesprek dat er wel enige ambtelijke inzet wordt gepleegd met betrekking tot het thema openbaar vervoer. Echter, deze inzet wordt niet specifiek toegeschreven aan dit taakveld. Dit komt waarschijnlijk doordat het aantal uren per jaar relatief beperkt is, en de toerekening van uren per medewerker op hoofdlijnen wordt verdeeld.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld niet als onderzoeksrichting op te nemen.

2.4 Product Economie

Economische ontwikkeling (3.1)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Tot dit taakveld behoren baten en lasten ten aanzien van algemeen beleid ter versterking van economische bedrijvigheid, zoals (personeels)budgetten algemene economische zaken, het ondernemersfonds en de regionale economische samenwerking (F4).

Mate van beleidsvrijheid

Nagenoeg volledige beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Economische ontwikkeling	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	1.587.267	1.487.906	1.437.075	1.436.720
Lasten t.o.v. totale begroting	0,7%	0,7%	0,7%	0,7%
Baten in euro's	-3.479	-3.479	-3.479	-3.479
Baten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal saldo baten en lasten	**1.583.788**	**1.484.427**	**1.433.596**	**1.433.241**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
3.1	Economische ontwikkeling	-25,5	-21,9	-30,6	-20,3	-19,5	-23,2

Uitkomsten week van het financieel perspectief

De gemeente Heerenveen besteedt meer aan economische ontwikkeling dan de gemiddelde referentiegemeenten. Binnen dit taakveld vallen niet alleen werkbudgetten, maar ook de medewerkers van economische zaken. Uit het gesprek blijkt dat medewerkers binnen economische zaken ook initiator zijn van de activiteiten rondom energietransitie en circulariteit, wat bij andere gemeenten elders belegd is in de organisatie. Een aandachtspunt is de toerekening van uren richting de andere taakvelden, waaronder ook de grondexploitaties. Ook is gebleken dat er een budget voor Europapact Fryslân op dit taakveld is beland, maar dit hoort niet zo en wordt gecorrigeerd.

Een belangrijk lokaal kenmerk is de prominente rol die de bedrijven in de gemeente Heerenveen spelen in de werkgelegenheid. De gemeente biedt werkgelegenheid aan 900 formatieplaatsen per 1.000 inwoners, terwijl het gemiddelde van de referentiegemeenten 660 formatieplaatsen per 1.000 inwoners is. Dit is een verschil van ongeveer 36%. Deze grotere rol vereist ook meer capaciteit om bedrijven te ondersteunen en actief te benaderen. Daarnaast heeft de gemeente Heerenveen een ondernemersfonds, welke

gefinancierd wordt door de bedrijven zelf vanuit de OZB inkomsten niet-woningen. De lasten staan op dit taakveld, maar de baten op 0.62.

De bovenstaande resultaten verklaren het verschil met de gemiddelde referentiegemeenten en werpen een ander licht op het idee dat de gemeente veel economische budgetten heeft. Desondanks behouden gemeenten de beleidsvrijheid om te beslissen hoeveel nadruk gemeenten leggen op economische ontwikkeling en in hoeverre ze extra middelen toewijzen aan deze inspanningen. Het aanstaande profiel van de gemeente Heerenveen zal hier meer inzicht in verschaffen.

Conclusie
Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld als onderzoeksrichting op te nemen.

Fysieke bedrijfsinfrastructuur (3.2)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Het taakveld betreft de baten en lasten rondom locaties die als bedrijventerrein worden aangelegd en ingericht en niet voor andere functies (zoals woningen) worden gebruikt.

Mate van beleidsvrijheid

Nagenoeg volledige beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	12.219.000	4.740.000	1.500.000	1.530.000
Lasten t.o.v. totale begroting	5,5%	2,2%	0,7%	0,8%
Baten in euro's	-13.119.000	-4.740.000	-1.500.000	-1.530.000
Baten t.o.v. totale begroting	5,9%	2,2%	0,7%	0,8%
Totaal saldo baten en lasten	**-900.000**	**0**	**0**	**0**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	35,9	12,0	17,4	-0,8	4,9	6,6

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Tijdens het gesprek werd duidelijk dat de gemeente Heerenveen een actief beleid heeft op de ontwikkeling van bedrijventerreinen, met lopende en aanstaande projecten zoals KNO fase 2 en 3. Deze projecten omvatten het ontwikkelen en verkopen van bedrijventerreinen door de gemeente. Tijdens deze meerjarige projecten worden winsten geboekt, welke jaarlijks variëren en van incidentele aard zijn. De gehanteerde grondprijzen door de gemeente worden als marktconform beschouwd.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld niet als onderzoeksrichting op te nemen.

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (3.3)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Binnen dit taakveld vallen de baten en lasten ten aanzien van de kermis en de markten.

Mate van beleidsvrijheid

Nagenoeg volledige beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	101.001	101.334	101.247	101.276
Lasten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%
Baten in euro's	-84.158	-84.158	-84.158	-84.158
Baten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal saldo baten en lasten	**16.843**	**17.176**	**17.089**	**17.118**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	0,1	-0,3	-0,3	-4,1	-2,6	-4,5

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Uit de benchmark blijkt dat de gemeente Heerenveen lage netto lasten per inwoner heeft op dit taakveld. Opvallend is dat de geprivatiseerde markten niet kostendekkend zijn en de gemeente geld kosten, zonder duidelijke reden. Aan de andere kant blijkt dat de kermis wel kostendekkend is, waarvan de gemeente zelf organisator is en hiervoor pachtgelden int.

Conclusie

Gezien bovenstaande bevinding wordt geadviseerd om dit taakveld gedeeltelijk als onderzoeksrichting op te nemen, met name op het gebied van de markten.

Economische promotie (3.4)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Binnen dit taakveld vallen de baten en lasten ten aanzien van de forensenbelasting, toeristenbelasting en de evenementen (in het centrum en algemeen).

Mate van beleidsvrijheid

Nagenoeg volledige beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Economische promotie	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	504.328	497.095	497.757	496.697
Lasten t.o.v. totale begroting	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
Baten in euro's	-320.396	-320.396	-320.396	-320.396
Baten t.o.v. totale begroting	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%
Totaal saldo baten en lasten	**183.932**	**176.699**	**177.361**	**176.301**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
3.4	Economische promotie	4,1	2,4	-3,6	5,6	5,4	5,2

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Allereerst valt op dat de gemeente Heerenveen in 2024 netto lasten per inwoner heeft, terwijl de referentiegemeenten gemiddeld geld overhouden op dit taakveld. De gemeente heeft nagenoeg volledige beleidsvrijheid op dit taakveld.

De gemeente Heerenveen hanteert forensenbelasting. Deze belasting wordt geheven van mensen die niet in de gemeente wonen, maar wel meer dan 90 dagen per jaar een tweede woning ter beschikking hebben in de gemeente Heerenveen. Er kan onderzocht worden of de inkomsten uit deze belasting verhoogd kunnen worden. Ook de toeristenbelasting valt onder dit taakveld. In de tweede helft van 2024 wordt de toeristenbelasting geëvalueerd, zoals is toegezegd aan de gemeenteraad bij de vorige verhoging.

Daarnaast omvat het taakveld ook subsidies voor evenementen vanuit dorpen. Ook dit aspect kan als een mogelijke onderzoeksrichting worden beschouwd.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld als onderzoeksrichting op te nemen.

2.5 Product Onderwijs

Openbaar basisonderwijs (4.1)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Tot dit taakveld behoren de baten en lasten ten aanzien van openbaar basisonderwijs. De gemeente Heerenveen heeft echter geen lasten op dit taakveld.

Mate van beleidsvrijheid

Zeer beperkte mate van beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Openbaar basisonderwijs	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	0	0	0	0
Lasten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Baten in euro's	0	0	0	0
Baten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal saldo baten en lasten	**0**	**0**	**0**	**0**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
4.1	Openbaar basisonderwijs	0,0	0,0	0,0	-1,6	-1,3	-1,7

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Binnen dit taakveld heeft de gemeente geen aparte budgetten. Het zou kunnen dat er wel enige ambtelijke inzet wordt gepleegd met betrekking tot het thema openbaar basisonderwijs, maar dat deze inzet niet specifiek wordt toegeschreven aan dit taakveld. Dit komt waarschijnlijk doordat het aantal uren per jaar relatief beperkt is, en de toerekening van uren per medewerker op hoofdlijnen wordt verdeeld. Daarnaast ligt de wettelijke taak voor gemeenten ten aanzien van onderwijs op het faciliteren in onderwijshuisvesting en dit staat op taakveld 4.2. Het onderwijsbeleid en leerlingzaken staat daarnaast op taakveld 4.3.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld niet als onderzoeksrichting op te nemen.

Onderwijshuisvesting (4.2)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Het taakveld bevat de baten en lasten die de gemeente maakt ten aanzien van onderwijshuisvesting.

Mate van beleidsvrijheid

Zeer beperkte mate van beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Onderwijshuisvesting	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	6.223.585	8.251.221	6.986.662	7.224.834
Lasten t.o.v. totale begroting	2,8%	3,9%	3,5%	3,5%
Baten in euro's	-42.666	-139.534	-219.438	-222.973
Baten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%
Totaal saldo baten en lasten	**6.180.919**	**8.111.687**	**6.767.224**	**7.001.861**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
4.2	Onderwijshuisvesting	-81,6	-131,5	-119,3	-74,2	-76,8	-77,4

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Dit taakveld omvat hoofdzakelijk kapitaallasten voor investeringen die zijn gedaan of nog zullen worden gedaan in scholen, evenals de capaciteit van medewerkers die zich bezighouden met onderwijshuisvesting. Gemeenten zijn wettelijk verplicht om scholen te voorzien van passende huisvesting, waarvoor ook specifieke normen gelden.

Op dit moment komt het voor dat scholen gesloopt worden, maar waar geen nieuwe school komt. De kosten voor sloop worden echter wel toegewezen aan onderwijs, terwijl deze onder Ruimtelijke Ordening zouden moeten vallen. Dit vertekent het beeld. Ook heeft de gemeente in het verleden langere afschrijvingstermijnen gehanteerd, terwijl eerder moet worden geïnvesteerd dan gedacht. Dit leidt tot hogere kosten.

In 2022 heeft de gemeente Heerenveen een realistisch en actueel Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) opgesteld. Uit het gesprek blijkt dat andere gemeenten nog niet zo ver zijn en nog stappen moeten zetten. Ook in de eerste fase van actualisatie van de investeringsplanning reeds een taakstelling op de onderwijshuisvesting opgenomen, wat reeds een besparing van € 100.000 aan kapitaallasten in 2028 betekent.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld niet als onderzoeksrichting op te nemen.

Onderwijsbeleid en leerlingzaken (4.3)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Het taakveld bevat de baten en lasten ten aanzien van onder andere leerplicht, leerlingzorg en leerlingbegeleiding, achterstandenbeleid en onderwijsondersteuning.

Mate van beleidsvrijheid

Beperkte mate van beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	2.510.976	2.501.496	2.501.798	2.501.376
Lasten t.o.v. totale begroting	1,1%	1,2%	1,2%	1,2%
Baten in euro's	-813.103	-813.103	-813.103	-813.103
Baten t.o.v. totale begroting	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%
Totaal saldo baten en lasten	**1.697.873**	**1.688.393**	**1.688.695**	**1.688.273**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-23,5	-28,4	-32,8	-23,5	-38,0	-43,3

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Gemeenten hebben naast onderwijshuisvesting ook andere plichten ten aanzien van onderwijs. Zoals bijvoorbeeld leerplicht, leerlingzorg en leerlingbegeleiding, achterstandenbeleid en onderwijsondersteuning. Een voorbeeld hiervan is de voorschoolse educatie. De voorschoolse educatie is gericht op het voorkomen van onderwijsachterstanden. Kinderen maken dan 4 dagdelen per week gebruik van de voorschool. De gemeente draagt hiervoor voor een deel de lasten. Ouders betalen wel een vergoeding, maar deze is wettelijk bepaald en kan niet verhoogd worden.

Dit taakveld heeft ook een relatie met de taakvelden rondom jeugdzorg (6.72 en 6.82). Gezien de wettelijke verplichting zijn er weinig tot geen mogelijkheden om de activiteiten te stoppen. Wel is er een mogelijkheid om in te zetten op preventie, waardoor bepaalde interventies niet nodig zijn in de toekomst. Dit vraagt inzet van middelen. Daarnaast wordt integraal werken als aandachtspunt genoemd. Uit de gesprekken blijkt dat men kansen ziet om vraagstukken efficiënter op te pakken door integraler te werken tussen jeugd, wmo en participatie.

Conclusie
Bovenstaande bevindingen bieden kansen, maar hier zijn middelen voor nodig en dat zal naar verwachting pas op langere termijn tot mogelijke besparingen leiden. Wel wordt geadviseerd om het taakveld als onderzoeksrichting op te nemen, maar hierbij aan te sluiten op het lopende traject binnen de sociale transitie en niet een afzonderlijk onderzoek te starten.

2.6 Product Sport, cultuur en recreatie

Sportbeleid en activering (5.1)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Tot dit taakveld behoren de niet-fysieke maatregelen ter stimulering van professionele en amateursport.

Mate van beleidsvrijheid

Nagenoeg volledige beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Sportbeleid en activering	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	1.101.308	1.052.600	1.052.873	1.052.165
Lasten t.o.v. totale begroting	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%
Baten in euro's	-71.371	-71.371	-71.371	-71.371
Baten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal saldo baten en lasten	**1.029.937**	**981.229**	**981.502**	**980.794**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
5.1	Sportbeleid en activering	-19,6	-14,9	-19,9	-8,7	-11,1	-10,7

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Het taakveld Sportbeleid en activering omvat onder andere activiteiten en budgetten voor de buurtsportcoaches, ‘n gouden plak en topsport noord. Dit zijn grotendeels geen wettelijke taken en vinden plaats vanwege het beleid en ambitie van de gemeente Heerenveen.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld als onderzoeksrichting op te nemen.

Sportaccommodaties (5.2)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Tot dit taakveld behoren de baten en lasten van alle accommodaties voor sportbeoefening.

Mate van beleidsvrijheid

Nagenoeg volledige beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Sportaccommodaties	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	3.298.487	3.298.564	3.328.204	3.365.495
Lasten t.o.v. totale begroting	1,5%	1,6%	1,7%	1,7%
Baten in euro's	-182.552	-182.552	-182.552	-182.552
Baten t.o.v. totale begroting	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Totaal saldo baten en lasten	**3.115.935**	**3.116.012**	**3.145.652**	**3.182.943**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
5.2	Sportaccommodaties	-53,9	-67,8	-60,1	-63,2	-76,5	-83,1

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Uit de benchmark blijkt dat de gemeente relatief lagere netto lasten heeft dan het gemiddelde van de referentiegemeenten. Als gekeken wordt naar de lokale kenmerken van de gemeente Heerenveen is dit opmerkelijk, gezien de vele sporten die de gemeente huisvest (bijvoorbeeld thialf, sportstad en ijshockey). De wijze waarop gemeenten sportaccommodaties faciliteren varieert. Een voorbeeld hiervan is het aandeelhouderschap van Heerenveen bij Sportstad, wat van invloed is op de lasten van de gemeente. Deze variaties zijn niet direct af te lezen uit een overzicht van het taakveld.
Uit het gesprek is ook gebleken dat er diverse ontwikkelingen, bij onder andere sportstad en thialf, zijn die ervoor zorgen dat de financiële lasten de komende jaren zal toenemen. Ook komt er een nieuwe aanbesteding voor de sportvelden aan die naar verwachting fors omhoog gaat.

De gemeente heeft een wettelijke verplichting om te voorzien in sportaccommodaties voor bewegingsonderwijs van scholen, maar het overgrote deel van dit taakveld betreft een nagenoeg volledige beleidsvrijheid. De gemeente heeft daarom de mogelijkheid om keuzes te maken ten aanzien van de sportaccommodaties die zij faciliteert.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld als onderzoeksrichting op te nemen.

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie (5.3)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Tot dit taakveld behoren de baten en lasten van activiteiten ter bevordering van beeldende kunst, muziek, dans en toneel. Dit betreft onder andere het posttheater, Ateliers Majeur, korpsen en muziekverenigingen en taalbeleid.

Mate van beleidsvrijheid

Nagenoeg volledige beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	2.804.023	2.836.932	2.951.650	2.936.216
Lasten t.o.v. totale begroting	1,3%	1,3%	1,5%	1,4%
Baten in euro's	-643.307	-643.307	-643.307	-643.307
Baten t.o.v. totale begroting	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%
Totaal saldo baten en lasten	**2.160.716**	**2.193.625**	**2.308.343**	**2.292.909**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-50,2	-47,9	-41,7	-45,6	-50,7	-51,9

Uitkomsten week van het financieel perspectief

De lasten in dit taakveld hebben betrekking op verschillende zaken, namelijk op het Posthuis theater, het Ateliers Majeur, korpsen en muziekverenigingen, taalbeleid en beeldende kunst en overige subsidies. Uit het gesprek blijkt dat er mogelijkheden zijn om dit taakveld verder te onderzoeken met het oog op ombuigingen, wat ook wordt ondersteund door de bijna volledige beleidsvrijheid.

Op dit taakveld rust nog wel een eerdere taakstelling van €200.000 die gerealiseerd moet worden in de businesscase cultuurkwartier.

Conclusie

Uit het gesprek kan de conclusie getrokken worden dat er mogelijkheden zijn om dit taakveld verder te onderzoeken, mede gezien de volledige beleidsvrijheid.

Musea (5.4)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Tot dit taakveld behoren de baten en lasten van activiteiten gericht op het verwerven, behouden, wetenschappelijk onderzoeken en presenteren van kunst en cultuur. Bijvoorbeeld musea en archeologie.

Mate van beleidsvrijheid

Nagenoeg volledige beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Musea	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	555.804	554.396	554.440	554.378
Lasten t.o.v. totale begroting	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%
Baten in euro's	0	0	0	0
Baten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal saldo baten en lasten	**555.804**	**554.396**	**554.440**	**554.378**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
5.4	Musea	-10,7	-10,8	-10,7	-12,9	-10,2	-11,1

Uitkomsten week van het financieel perspectief

De lasten in dit taakveld hebben betrekking op het museum in Heerenveen. Uit het gesprek blijkt dat er mogelijkheden zijn om dit taakveld nader te onderzoeken voor ombuigingen, wat ook blijkt uit de nagenoeg volledige beleidsvrijheid.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld als onderzoeksrichting op te nemen.

Cultureel erfgoed (5.5)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Tot dit taakveld behoren de baten en lasten van taken gericht op het behoud en voor publiek toegankelijk maken van cultureel erfgoed.

Mate van beleidsvrijheid

Enige mate van beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Cultureel erfgoed	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	87.857	91.894	82.183	82.164
Lasten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Baten in euro's	0	0	0	0
Baten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal saldo baten en lasten	**87.857**	**91.894**	**82.183**	**82.164**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
5.5	Cultureel erfgoed	-1,2	-1,1	-1,7	-5,5	-7,5	-7,1

Uitkomsten week van het financieel perspectief

De kosten in dit taakveld zijn gerelateerd aan activiteiten met betrekking tot (cultuurhistorisch) erfgoed, monumenten en archeologie. Tijdens de gesprekken is naar voren gekomen dat de invoering van de nieuwe omgevingswet leidt tot meer wettelijke verplichtingen, wat resulteert in een grotere benodigde inzet. Gezien het beperkte budget en deze ontwikkeling lijken er weinig mogelijkheden te zijn om tot ombuigingsvoorstellen te komen.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld niet als onderzoeksrichting op te nemen.

Media (5.6)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Tot dit taakveld behoren de zorg voor fysieke en elektronische cultuurdragers, zoals de bibliotheek.

Mate van beleidsvrijheid

Nagenoeg volledige beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Media	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	1.200.324	1.198.915	1.198.959	1.198.897
Lasten t.o.v. totale begroting	0,5%	0,6%	0,6%	0,6%
Baten in euro's	0	0	0	0
Baten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal saldo baten en lasten	**1.200.324**	**1.198.915**	**1.198.959**	**1.198.897**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
5.6	Media	-22,4	-21,9	-23,2	-24,4	-24,7	-25,1

Uitkomsten week van het financieel perspectief

De lasten in dit taakveld hebben betrekking op het bibliotheeknetwerk. Uit het gesprek blijkt dat er mogelijkheden zijn om dit taakveld nader te onderzoeken voor ombuigingen, wat ook blijkt uit de nagenoeg volledige beleidsvrijheid. Echter, er zijn ook een aantal aandachtspunten te vermelden. De bijdrage van de gemeente Heerenveen zal in de toekomst omhoog gaan, omdat de gemeente nu minder betaalt dan de werkzaamheden die de bibliotheek voor de gemeente uitvoert. Aangezien de bibliotheekfunctie in regionaal verband wordt uitgevoerd, is de directe invloed van Heerenveen beperkter. Daarnaast wil het kabinet dat elke gemeente een volwaardige bibliotheek heeft. Gemeenten krijgen daarvoor extra geld en vanaf 2025 ook een wettelijke taak (zorgplicht). Bij het vervolg dient rekening te worden gehouden met deze punten.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld als onderzoeksrichting op te nemen.

Openbaar groen en (openlucht)recreatie (5.7)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Tot dit taakveld behoren de baten en lasten ten aanzien van openbaar groen, natuur en recreatie.

Mate van beleidsvrijheid

Nagenoeg volledige beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	7.446.928	7.389.996	7.414.053	7.456.816
Lasten t.o.v. totale begroting	3,4%	3,5%	3,7%	3,7%
Baten in euro's	-15.120	-15.120	-15.120	-15.120
Baten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal saldo baten en lasten	**7.431.808**	**7.374.876**	**7.398.933**	**7.441.696**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-117,1	-145,1	-143,5	-98,6	-100,5	-110,0

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Het niveau van onderhoud aan kapitaalgoederen, zoals het openbaar groen, is vastgesteld door de gemeenteraad in de nota kapitaalgoederen, gebaseerd op de CROW-normen. Hoewel theoretisch gezien het onderhoudsniveau verlaagd kan worden, staan de normen grotendeels al op basisniveau, en het verlagen hiervan brengt risico's met zich mee. Bovendien kan dit op de lange termijn leiden tot kapitaalvernietiging, wat juist leidt tot extra kosten. Uit het gesprek is gebleken dat er wel mogelijkheden zijn om de budgetten voor verzorging en de wijk- en dorpsbudgetten te bekijken. Ook kan er gekeken worden naar het aantal onderdelen dat nog niet op basisniveau is en waar mogelijk verlaagd kan worden.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld als onderzoeksrichting op te nemen.

2.7 Product Sociaal Domein

Samenkracht en burgerparticipatie (6.1)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Tot dit taakveld behoren algemene voorzieningen gericht op participatie, zoals het ondersteunen op participatie gerichte burgerinitiatieven, ondersteuning vrijwilligers en mantelzorg en sociaal en cultureel werk.

Mate van beleidsvrijheid

Beperkte mate van beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Samenkracht en burgerparticipatie	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	5.248.041	5.140.516	4.869.624	5.056.588
Lasten t.o.v. totale begroting	2,4%	2,4%	2,4%	2,5%
Baten in euro's	0	0	0	0
Baten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal saldo baten en lasten	**5.248.041**	**5.140.516**	**4.869.624**	**5.056.588**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-70,9	-108,7	-101,3	-71,1	-113,2	-126,7

Uitkomsten week van het financieel perspectief

De gemeenteraad heeft reeds besloten dat er vanaf 2026 ongeveer € 2 miljoen moet worden bezuinigd binnen de WMO, oplopend naar €2,7 miljoen in 2027. Gezien de complexiteit is er een aparte opdracht gestart om de budgetten binnen WMO te onderzoeken, om vervolgens te komen tot voorstellen voor ombuigingen. Voor deze taakstelling wordt gekeken naar de taakvelden 6.1, 6.2, 6.6, 6.71 en 6.81. De uitkomsten van de benchmark worden meegenomen in deze taakstellingsopdracht.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld wel als onderzoeksrichting op te nemen, maar hierbij aan te sluiten op het lopende traject binnen de zorg transitie en niet een afzonderlijk onderzoek te starten.

Wijkteams (6.2)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Binnen dit taakveld vallen de meitinkers voor maatschappelijke dienstverlening.

Mate van beleidsvrijheid

Beperkte mate van beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Wijkteams	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	1.474.723	1.429.386	1.430.809	1.428.819
Lasten t.o.v. totale begroting	0,7%	0,7%	0,7%	0,7%
Baten in euro's	0	0	0	0
Baten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal saldo baten en lasten	**1.474.723**	**1.429.386**	**1.430.809**	**1.428.819**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
6.2	Wijkteams	-21,7	-23,6	-28,5	-56,5	-71,7	-92,6

Uitkomsten week van het financieel perspectief

De gemeenteraad heeft reeds besloten dat er vanaf 2026 ongeveer € 2 miljoen moet worden bezuinigd binnen de WMO, oplopend naar €2,7 miljoen in 2027. Gezien de complexiteit is er een aparte opdracht gestart om de budgetten binnen WMO te onderzoeken, om vervolgens te komen tot voorstellen voor ombuigingen. Voor deze taakstelling wordt gekeken naar de taakvelden 6.1, 6.2, 6.6, 6.71 en 6.81. De uitkomsten van de benchmark worden meegenomen in deze taakstellingsopdracht.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld wel als onderzoeksrichting op te nemen, maar hierbij aan te sluiten op het lopende traject binnen de zorg transitie en niet een afzonderlijk onderzoek te starten.

Inkomensregelingen (6.3)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Het taakveld bevat de baten en lasten ten aanzien van de bijstand, minimabeleid, schuldhulpverlening en kwijtscheldingen voor afval, riolering en belastingen.

Mate van beleidsvrijheid

Zeer beperkte mate van beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Inkomensregelingen	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	26.994.301	26.963.127	26.994.300	27.003.261
Lasten t.o.v. totale begroting	12,2%	12,7%	13,4%	13,2%
Baten in euro's	-22.040.085	-22.040.085	-22.040.085	-22.040.085
Baten t.o.v. totale begroting	9,9%	10,4%	11,0%	10,8%
Totaal saldo baten en lasten	**4.954.216**	**4.923.042**	**4.954.215**	**4.963.176**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
6.3	Inkomensregelingen	-197,1	-76,6	-95,6	-171,9	-102,1	-115,4

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Naar aanleiding van het MJP-2 in 2023 is reeds een onderzoek gestart naar de uitgaven binnen de Participatiewet en welke mogelijkheden er zijn om de taken uit te voeren binnen de door het Rijk verstrekte middelen. De afdeling heeft de opdracht gekregen om een plan van aanpak op te stellen om budgetneutraal uit te voeren. De uitkomsten van de benchmark worden meegenomen in deze opdracht.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld wel als onderzoeksrichting op te nemen, maar hierbij aan te sluiten op het lopende traject binnen de zorg transitie en niet een afzonderlijk onderzoek te starten.

Begeleide participatie (6.4)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Tot dit taakveld behoren voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid.

Mate van beleidsvrijheid

Zeer beperkte mate van beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Begeleide participatie	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	10.121.638	10.076.050	10.077.560	10.075.448
Lasten t.o.v. totale begroting	4,6%	4,7%	5,0%	4,9%
Baten in euro's	0	0	0	0
Baten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal saldo	**10.121.638**	**10.076.050**	**10.077.560**	**10.075.448**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
6.4	Begeleide participatie	-160,9	-157,8	-195,4	-204,0	-196,5	-201,2

Uitkomsten week van het financieel perspectief

De gemeente heeft weinig beleidsvrijheid met betrekking tot dit taakveld, zoals ook tijdens het gesprek is bevestigd. De taken met betrekking tot de Wet sociale werkvoorziening (WSW) en beschut werk zijn wettelijk vastgelegd, en zijn voor de gemeente Heerenveen met name belegd bij Caparis.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld niet als onderzoeksrichting op te nemen.

Arbeidsparticipatie (6.5)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Tot dit taakveld behoren alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen.

Mate van beleidsvrijheid

Zeer beperkte mate van beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Arbeidsparticipatie	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	2.128.165	2.107.912	2.108.582	2.107.645
Lasten t.o.v. totale begroting	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%
Baten in euro's	0	0	0	0
Baten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal saldo baten en lasten	**2.128.165**	**2.107.912**	**2.108.582**	**2.107.645**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
6.5	Arbeidsparticipatie	-39,1	-54,2	-41,1	-37,8	-51,3	-56,8

Uitkomsten week van het financieel perspectief

De gemeente heeft wettelijke taken ten aanzien van participatie en re-integratievoorzieningen. Desondanks zijn er toch bovenwettelijke activiteiten die onderzocht kunnen worden als richting voor ombuigingen. Dit betreft onder andere de basisbanen en de uitstroompremie.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld als onderzoeksrichting op te nemen.

Maatwerkvoorzieningen (WMO) (6.6)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Tot dit taakveld horen materiële voorzieningen en vervoers- en woondiensten om zelfstandig te kunnen functioneren (Wmo) voor mensen met fysieke beperkingen die op basis van een beschikking worden verstrekt.

Mate van beleidsvrijheid

Beperkte mate van beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	2.410.251	2.391.497	2.392.085	2.391.263
Lasten t.o.v. totale begroting	1,1%	1,1%	1,2%	1,2%
Baten in euro's	0	0	0	0
Baten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal saldo baten en lasten	**2.410.251**	**2.391.497**	**2.392.085**	**2.391.263**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-43,0	-59,5	-46,5	-34,8	-43,6	-42,0

Uitkomsten week van het financieel perspectief

De gemeenteraad heeft reeds besloten dat er vanaf 2026 ongeveer € 2 miljoen moet worden bezuinigd binnen de WMO, oplopend naar €2,7 miljoen in 2027. Gezien de complexiteit is er een aparte opdracht gestart om de budgetten binnen WMO te onderzoeken, om vervolgens te komen tot voorstellen voor ombuigingen. Voor deze taakstelling wordt gekeken naar de taakvelden 6.1, 6.2, 6.6, 6.71 en 6.81. De uitkomsten van de benchmark worden meegenomen in deze taakstellingsopdracht.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld wel als onderzoeksrichting op te nemen, maar hierbij aan te sluiten op het lopende traject binnen de zorg transitie en niet een afzonderlijk onderzoek te starten.

Maatwerkdienstverlening 18+ (6.71)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Tot dit taakveld behoort dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking (fysiek/psychisch), die zelfstandig wonen en die ondersteuning behoeven in de vorm van beschikbare uren op basis van een toekenningsbeschikking.

Mate van beleidsvrijheid

Zeer beperkte mate van beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Maatwerkdienstverlening 18+	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	16.738.411	17.504.385	16.321.906	16.320.618
Lasten t.o.v. totale begroting	7,5%	8,2%	8,1%	8,0%
Baten in euro's	-692.011	-692.011	-692.011	-692.011
Baten t.o.v. totale begroting	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%
Totaal saldo baten en lasten	**16.046.400**	**16.812.374**	**15.629.895**	**15.628.607**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+ (totaal)	-289,4	-264,2	-309,8	-245,4	-250,7	-273,9

Uitkomsten week van het financieel perspectief

De gemeenteraad heeft reeds besloten dat er vanaf 2026 ongeveer € 2 miljoen moet worden bezuinigd binnen de WMO, oplopend naar €2,7 miljoen in 2027. Gezien de complexiteit is er een aparte opdracht gestart om de budgetten binnen WMO te onderzoeken, om vervolgens te komen tot voorstellen voor ombuigingen. Voor deze taakstelling wordt gekeken naar de taakvelden 6.1, 6.2, 6.6, 6.71 en 6.81. De uitkomsten van de benchmark worden meegenomen in deze taakstellingsopdracht.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld wel als onderzoeksrichting op te nemen, maar hierbij aan te sluiten op het lopende traject binnen de zorg transitie en niet een afzonderlijk onderzoek te starten.

Maatwerkdienstverlening 18- (6.72)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Tot dit taakveld behoren vormen van jeugdhulp die door de gemeente als individuele (niet vrij toegankelijke) voorziening worden aangemerkt.

Mate van beleidsvrijheid

Zeer beperkte mate van beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Maatwerkdienstverlening 18-	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	21.114.759	21.011.531	21.014.775	21.010.239
Lasten t.o.v. totale begroting	9,5%	9,9%	10,5%	10,3%
Baten in euro's	0	0	0	0
Baten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal saldo baten en lasten	**21.114.759**	**21.011.531**	**21.014.775**	**21.010.239**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
6.72	Maatwerkdienstverlening 18- (totaal)	-350,8	-414,9	-407,7	-309,6	-285,7	-312,0

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Gemeenten hebben wettelijke verplichtingen ten aanzien van jeugdzorg. Zij hebben hierbij weinig invloed op de verwijzingen naar zorgaanbieders. 70% van de verwijzingen wordt namelijk door huisartsen, gecertificeerde instellingen, jeugdartsen en rechtbanken gedaan, en slechts 30% door de gemeenten zelf. Op het moment dat de verwijzing gedaan wordt door bijvoorbeeld een huisarts, is de gemeente verplicht om zorg toe te kennen. Gezien de wettelijke verplichting zijn er weinig tot geen mogelijkheden om de activiteiten te stoppen. Ook zijn er uitdagingen ten aanzien van de nieuwe inkoopsystematiek waarbij het risico groot is dat dit het aankomende jaar tot hogere kosten leidt en hiermee het budget verder onder druk komt te staan. Wel is er een mogelijkheid om meer in te zetten op preventie, waardoor de duurdere specialistische jeugdhulp minder nodig zal zijn. Dit vereist een integrale benadering vanuit meerdere taakvelden, zoals 4.3 en 6.82. Daarnaast wordt integraal werken als aandachtspunt genoemd. Men ziet kansen om vraagstukken efficiënter op te pakken door integraler te werken tussen jeugd, wmo en participatie.

Conclusie

Bovenstaande bevindingen bieden kansen, maar hier zijn middelen voor nodig en dat zal naar verwachting pas op langere termijn tot mogelijke besparingen leiden. Wel wordt geadviseerd om het taakveld als onderzoeksrichting op te nemen, maar hierbij aan te sluiten op het lopende traject binnen de sociale transitie en niet een afzonderlijk onderzoek te starten.

Geëscaleerde zorg 18+ (6.81)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Tot dit taakveld behoren alle opvang- en beschermd wonen-voorzieningen met inbegrip van eventuele maatwerkdienstverlening en maatwerkvoorzieningen voor personen die in de betreffende opvangvoorzieningen verblijven.

Mate van beleidsvrijheid

Zeer beperkte mate van beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Geëscaleerde zorg 18+	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	386.780	415.017	415.326	414.894
Lasten t.o.v. totale begroting	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
Baten in euro's	-904.650	-154.650	-154.650	-154.650
Baten t.o.v. totale begroting	0,4%	0,1%	0,1%	0,1%
Totaal saldo baten en lasten	**-517.870**	**260.367**	**260.676**	**260.244**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
6.81	Geëscaleerde zorg 18+ (totaal)	-3,1	-6,1	10,0	33,3	-3,4	20,2

Uitkomsten week van het financieel perspectief

De gemeenteraad heeft reeds besloten dat er vanaf 2026 ongeveer € 2 miljoen moet worden bezuinigd binnen de WMO, oplopend naar €2,7 miljoen in 2027. Gezien de complexiteit is er een aparte opdracht gestart om de budgetten binnen WMO te onderzoeken, om vervolgens te komen tot voorstellen voor ombuigingen. Voor deze taakstelling wordt gekeken naar de taakvelden 6.1, 6.2, 6.6, 6.71 en 6.81. De uitkomsten van de benchmark worden meegenomen in deze taakstellingsopdracht.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld wel als onderzoeksrichting op te nemen, maar hierbij aan te sluiten op het lopende traject binnen de zorg transitie en niet een afzonderlijk onderzoek te starten.

Geëscaleerde zorg 18- (6.82)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Tot dit taakveld behoren maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen 18-

Mate van beleidsvrijheid

Zeer beperkte mate van beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Geëscaleerde zorg 18-	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	1.615.451	1.598.873	1.599.394	1.598.666
Lasten t.o.v. totale begroting	0,7%	0,8%	0,8%	0,8%
Baten in euro's	0	0	0	0
Baten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal saldo baten en lasten	**1.615.451**	**1.598.873**	**1.599.394**	**1.598.666**

Uitkomst benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
6.82	Geëscaleerde zorg 18- (totaal)	-45,5	-20,2	-31,2	-31,0	-29,4	-33,1

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Gemeenten hebben wettelijke verplichtingen vanuit de jeugdwet. Bij geëscaleerde zorg valt op dat de gemeente iets lagere lasten heeft dan het gemiddelde van de referentiegemeenten. Gemeenten hebben weinig invloed op dit taakveld, mede gezien het ook voortkomt uit rechterlijke uitspraken. Gezien de wettelijke verplichting zijn er geen mogelijkheden om de activiteiten te stoppen. Ook zijn er uitdagingen ten aanzien van de nieuwe inkoopsystematiek waarbij het risico groot is dat dit het aankomende jaar tot hogere kosten leidt en hiermee het budget verder onder druk komt te staan. Wel is er een mogelijkheid om meer in te zetten op preventie, waardoor de duurdere specialistische jeugdhulp minder nodig zal zijn. Dit vereist een integrale benadering vanuit meerdere taakvelden, zoals 4.3 en 6.72. Daarnaast wordt integraal werken als aandachtspunt genoemd. Uit de gesprekken blijkt dat men kansen ziet om vraagstukken efficiënter op te pakken door integraler te werken tussen jeugd, wmo en participatie.

Conclusie

Bovenstaande bevindingen bieden kansen, maar hier zijn middelen voor nodig en dat zal naar verwachting pas op langere termijn tot mogelijke besparingen leiden. Wel wordt geadviseerd om het taakveld als onderzoeksrichting op te nemen, maar hierbij aan te sluiten op het lopende traject binnen de sociale transitie en niet een afzonderlijk onderzoek te starten.

2.8 Product Volksgezondheid en milieu

Volksgezondheid (7.1)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Tot dit taakveld behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen.

Mate van beleidsvrijheid

Zeer beperkte mate van beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Volksgezondheid	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	2.353.727	2.430.815	2.509.011	2.595.011
Lasten t.o.v. totale begroting	1,1%	1,1%	1,2%	1,3%
Baten in euro's	0	0	0	0
Baten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal saldo baten en lasten	**2.353.727**	**2.430.815**	**2.509.011**	**2.595.011**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
7.1	Volksgezondheid	-41,7	-42,7	-45,4	-45,7	-49,2	-52,3

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Uit de benchmark was reeds gebleken dat het taakveld grotendeels betrekking heeft op de bijdrage die de gemeente doet aan de Veiligheidsregio Fryslân. Alle gemeenten zijn verplicht om deel te nemen in een veiligheidsregio en hebben zitting in het Algemeen Bestuur. Aangezien de kosten van dit taakveld betrekking hebben op een gemeenschappelijke regeling, lijkt dit taakveld minder interessant als onderzoeksrichting voor ombuigingen. Dit komt doordat de gemeente Heerenveen niet individueel kan beslissen om minder uit te geven, gezien haar deelname samen met zeventien andere gemeenten in de Veiligheidsregio. Het gesprek met de betrokken medewerkers bevestigt dit standpunt.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld niet als onderzoeksrichting op te nemen. Aangezien de gemeente Heerenveen deelnemer is aan diverse gemeenschappelijke regelingen, waarbij de financiële impact aanzienlijk is en de invloed beperkt, wordt aanbevolen om in het algemeen te kijken naar de mogelijkheden voor alle gemeenschappelijke regelingen.

Riolering (7.2)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Tot dit taakveld behoren de baten en lasten voor de gemeentelijke taken ten aanzien van afvalwater en de waterhuishouding.

Mate van beleidsvrijheid

Beperkte mate van beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Riolering	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	6.050.233	5.827.251	5.781.800	6.141.410
Lasten t.o.v. totale begroting	2,7%	2,7%	2,9%	3,0%
Baten in euro's	-7.762.755	-7.752.595	-7.731.383	-8.079.903
Baten t.o.v. totale begroting	3,5%	3,7%	3,8%	4,0%
Totaal saldo baten en lasten	**-1.712.522**	**-1.925.344**	**-1.949.583**	**-1.938.493**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
7.2	Riolering	13,8	24,9	33,1	26,2	29,4	31,0

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Uit de benchmark blijkt dat de gemeente Heerenveen een positiever saldo heeft dan het gemiddelde van de referentiegemeenten. Bovendien heeft Heerenveen een kostendekkendheid van 100% op het gebied van riolering. Tijdens het gesprek is naar voren gekomen dat het interessant zou zijn om te onderzoeken of alle kosten die de gemeente mag doorberekenen ook daadwerkelijk worden meegenomen in de kostendekkendheidsberekening. Een mogelijke onderzoeksrichting zou zijn om te kijken naar de mogelijkheid om meer kosten aan het riool toe te rekenen vanuit activiteiten met betrekking tot verhardingen. Daarnaast zijn er ontwikkelingen die van invloed zijn op dit taakveld, zoals klimaatadaptatie en de opstelling van een nieuw watertakenplan in 2024.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld als onderzoeksrichting op te nemen. Daarnaast wordt aanbevolen om de opbrengsten rioolheffing toe te voegen aan de deelopdracht kostendekkendheid leges.

Afval (7.3)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Tot dit taakveld behoren de baten en lasten ten behoeve van inzameling en verwerking van bedrijfs- en huishoudelijk afval.

Mate van beleidsvrijheid

Beperkte mate van beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Afval	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	6.680.017	6.939.494	7.051.828	7.082.327
Lasten t.o.v. totale begroting	3,0%	3,3%	3,5%	3,5%
Baten in euro's	-7.780.260	-8.091.135	-8.241.645	-8.296.921
Baten t.o.v. totale begroting	3,5%	3,8%	4,1%	4,1%
Totaal saldo baten en lasten	**-1.100.243**	**-1.151.641**	**-1.189.817**	**-1.214.594**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
7.3	Afval	16,9	21,6	21,2	25,8	25,8	30,1

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Uit de benchmark blijkt dat de gemeente Heerenveen een lager positief saldo heeft dan het gemiddelde van de referentiegemeenten. Heerenveen heeft echter wel 100% kostendekkendheid op het product afval. Tijdens het gesprek is naar voren gekomen dat het interessant zou zijn om te onderzoeken of alle kosten die de gemeente mag doorberekenen ook daadwerkelijk worden meegenomen in de kostendekkendheidsberekening, bijvoorbeeld de toerekening van kosten rondom circulariteit. Daarnaast is aangegeven dat de gemeente Heerenveen een diftar systematiek hanteert en reeds het laagste aantal kilo’s heeft in de provincie Fryslân.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld als onderzoeksrichting op te nemen. Daarnaast wordt aanbevolen om de opbrengsten afvalstoffenheffing toe te voegen aan de deelopdracht kostendekkendheid leges.

Milieubeheer (7.4)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Tot dit taakveld behoren de baten en lasten voor gemeentelijke taken ter bescherming van het milieu, zoals de FUMO (regionale uitvoeringsdienst).

Mate van beleidsvrijheid

Beperkte mate van beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Milieubeheer	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	1.925.706	1.869.951	1.842.874	1.873.992
Lasten t.o.v. totale begroting	0,9%	0,9%	0,9%	0,9%
Baten in euro's	0	0	0	0
Baten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal saldo baten en lasten	**1.925.706**	**1.869.951**	**1.842.874**	**1.873.992**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
7.4	Milieubeheer	-54,8	-56,4	-37,2	-34,9	-43,7	-49,2

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Het grootste gedeelte van de lasten in dit taakveld betreft de bijdrage aan de Friese Uitvoeringsdienst Milieu en Omgeving (FUMO). De FUMO is een regionale uitvoeringsdienst die taken uitvoert op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) van milieu- en omgevingswetgeving. Alle gemeenten zijn verplicht om deel te nemen in een regionale uitvoeringsdienst en hebben zitting in het Algemeen Bestuur. Aangezien de kosten van dit taakveld betrekking hebben op een gemeenschappelijke regeling, lijkt dit taakveld minder interessant als onderzoeksrichting voor ombuigingen. Dit komt doordat de gemeente Heerenveen niet individueel kan beslissen om minder uit te geven, gezien haar deelname samen met andere deelnemers in de FUMO. Het gesprek met de betrokken medewerkers bevestigt dit standpunt. Tevens is de gemeente Heerenveen reeds behoudend omgegaan met het laten uitvoeren van plustaken door de FUMO, waardoor ook hier geen mogelijkheden zijn om zaken goedkoper zelf uit te gaan voeren.

Daarnaast bevat het taakveld duurzaamheidsbudgetten, wat met name SPUK-gelden zijn. Deze SPUK-gelden zijn betrokken bij de deelopdracht SPUKS, als onderdeel van het project DGFP, en worden daarom buiten beschouwing gelaten.

Conclusie
Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld niet als onderzoeksrichting op te nemen. Aangezien de gemeente Heerenveen deelnemer is aan diverse gemeenschappelijke regelingen, waarbij de financiële impact aanzienlijk is en de invloed beperkt, wordt aanbevolen om in algemene zin het beleid met betrekking tot sturing op gemeenschappelijke regelingen te evalueren.

Begraafplaatsen en crematoria (7.5)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Tot dit taakveld behoren de baten en lasten ten aanzien van de begraafplaatsen en crematoria.

Mate van beleidsvrijheid

Enige mate van beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Begraafplaatsen en crematoria	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	486.177	480.107	480.300	473.760
Lasten t.o.v. totale begroting	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
Baten in euro's	-291.115	-291.115	-291.115	-291.115
Baten t.o.v. totale begroting	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Totaal saldo baten en lasten	**195.062**	**188.992**	**189.185**	**182.645**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-1,8	-3,3	-3,8	1,5	1,0	-2,0

Uitkomsten week van het financieel perspectief

De netto lasten van de gemeente Heerenveen zijn iets hoger dan het gemiddelde van de referentiegemeenten. De tarieven van de begraafplaatsen zijn recentelijk nog verhoogd. Vanuit het gesprek blijkt dat wanneer de tarieven nog hoger worden, het risico bestaat dat de begraafplaatsen van de gemeente Heerenveen minder gebruikt worden waardoor het per saldo negatief uitpakt. Ten aanzien van de exploitatielasten wordt aangegeven dat het onderhoud en andere lasten niet naar beneden kunnen bijgesteld, mede gezien de nieuwe app die beschikbaar wordt gesteld op verzoek van de gemeenteraad.

De leges die de gemeente int voor deze activiteiten vallen reeds binnen de deelopdracht kostendekkendheid leges en worden daarom buiten beschouwing gelaten.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld niet als onderzoeksrichting op te nemen.

2.9 Product Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Ruimtelijke Ordening (8.1)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Het taakveld omvat planologisch beleid, omgevingsplannen, planschade en het veenweidegebied. Ook zijn er incidentele budgetten voor centrumvisies en omgevingswet.

Mate van beleidsvrijheid

Enige mate van beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Ruimtelijke Ordening	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	1.957.540	1.857.686	1.433.106	1.439.990
Lasten t.o.v. totale begroting	0,9%	0,9%	0,7%	0,7%
Baten in euro's	-60.988	-60.988	-548.988	-60.988
Baten t.o.v. totale begroting	0,0%	0,0%	0,3%	0,0%
Totaal saldo baten en lasten	**1.896.552**	**1.796.698**	**884.118**	**1.379.002**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
8.1	Ruimtelijke Ordening	-32,6	-68,6	-36,6	-24,8	-37,9	-47,3

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Tijdens het gesprek werd benadrukt dat de afdeling aanzienlijke tijd besteedt aan incidentele projecten, waardoor er minder aandacht is voor reguliere taken. Een groot deel van de bestemmingsplannen is inmiddels verouderd, wat resulteert in 40% van de aanvragen die afwijken van het bestemmingsplan. Het afwijken van bestemmingsplannen vergt meer tijd. Het actueel houden van bestemmingsplannen zou leiden tot minder afwijkingen en daarmee een positieve invloed hebben op de benodigde capaciteit. Het beeld is dat wanneer keuzes gemaakt worden, de zakelijke houding toeneemt en minder ambities worden opgelegd, er ombuigingen mogelijk kunnen zijn.

De leges die de gemeente int voor bepaalde activiteiten vallen reeds binnen de deelopdracht kostendekkendheid leges en worden daarom buiten beschouwing gelaten.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld als onderzoeksrichting op te nemen, waarbij prioritering, keuzes maken en verzakelijking de focus zijn.

Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen) (8.2)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Het taakveld bevat de baten en lasten ten aanzien van grondexploitaties van woningen (niet-bedrijventerreinen), waaronder de grondverwerving, bouw- en woonrijp maken en verkoop van bouwrijpe gronden.

Mate van beleidsvrijheid

Nagenoeg volledige beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	9.722.096	8.381.674	7.940.667	8.252.724
Lasten t.o.v. totale begroting	4,4%	3,9%	4,0%	4,0%
Baten in euro's	-10.011.900	-8.602.300	-8.059.600	-8.228.600
Baten t.o.v. totale begroting	4,5%	4,1%	4,0%	4,0%
Totaal saldo baten en lasten	**-289.804**	**-220.626**	**-118.933**	**24.124**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-30,9	-2,3	5,6	-2,4	7,8	5,3

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Grondexploitaties zijn geen structurele inkomstenbron voor gemeenten. Grondexploitatie verwijst naar het proces waarbij de gemeente grond verwerft, ontwikkelt en vervolgens verkoopt voor bijvoorbeeld woningbouw, bedrijventerreinen of recreatiegebieden. Hoewel grondexploitaties op korte termijn aanzienlijke inkomsten kunnen genereren door de verkoop van bouwrijpe kavels, zijn deze inkomsten vaak van incidentele aard en zijn er ook jaren waarin grondexploitaties geld kosten. De omvang van de inkomsten kan daarnaast variëren afhankelijk van verschillende factoren, zoals economische omstandigheden, marktvraag en planologische ontwikkelingen.

Uit het gesprek blijkt dat de toerekening van uren een aandachtspunt is en wellicht nog mogelijkheden biedt, met name omdat de gemeente vennootschapsbelasting betaalt over winsten bij grondexploitaties en de toerekening hier invloed op heeft.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld als onderzoeksrichting op te nemen, waarbij de toewijzing van uren de focus is.

Wonen en bouwen (8.3)

Informatie over het taakveld

Inhoud

Het taakveld bevat de baten en lasten ten aanzien van wonen, (leges) omgevingsvergunningen, plattelandsbeleid en -vernieuwing en GEO-informatie.

Mate van beleidsvrijheid

Nagenoeg volledige beleidsvrijheid

Financiële gegevens

Wonen en bouwen	2024	2025	2026	2027
Lasten in euro's	4.042.563	3.865.898	3.810.917	3.810.245
Lasten t.o.v. totale begroting	1,8%	1,8%	1,9%	1,9%
Baten in euro's	-1.839.610	-1.839.610	-1.839.610	-1.839.610
Baten t.o.v. totale begroting	0,8%	0,9%	0,9%	0,9%
Totaal saldo baten en lasten	**2.202.953**	**2.026.288**	**1.971.307**	**1.970.635**

Uitkomsten benchmark

Taakveld		Heerenveen			Gemiddelde referentiegemeenten		
		€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024	€ per inwoner 2022	€ per inwoner 2023	€ per inwoner 2024
8.3	Wonen en bouwen	-14,8	-19,8	-42,5	-19,6	-21,9	-30,2

Uitkomsten week van het financieel perspectief

Dit taakveld omvat activiteiten waarvoor de gemeente leges int, evenals activiteiten waarbij dit niet het geval is. De leges die worden geïnd voor bepaalde activiteiten vallen al onder de deelopdracht kostendekkendheid leges en worden daarom niet meegenomen in de analyse.

De gemeente heeft de vrijheid om te bepalen hoe uitgebreid de dienstverlening is voor activiteiten waarvoor geen leges worden geheven. Zo is het niet noodzakelijk om inwoners met alle vragen over woningbouw direct van dienst te zijn. Dit aspect kan verder worden onderzocht. Daarnaast kan ook worden onderzocht in hoeverre ombuigingen mogelijk zijn voor de budgetten met betrekking tot plattelandsbeleid en -vernieuwing, evenals GEO-informatie.

Conclusie

Gezien de bevindingen wordt geadviseerd om het taakveld als onderzoeksrichting op te nemen.

H3 Onderzoeksrichtingen en vervolg

3.1 Aanbevolen onderzoeksrichtingen

Onderzoeksrichtingen
Zoals in hoofdstuk 2 beschreven zijn op basis van de gesprekken is een verdeling gemaakt tussen taakvelden die interessant zijn als onderzoeksrichting en taakvelden die op dit moment als minder interessant worden beoordeeld. Deze afweging is gemaakt door te kijken naar wettelijke taken en beleidsvrijheid, (externe) ontwikkelingen, hoogte van de begroting en reeds opgelegde taakstellingen.

Drie categoriën
Vanwege reeds lopende onderzoeken naar budgetten door eerder opgelegde taakstellingen binnen het Sociaal Domein, wordt voorgesteld om bij sommige taakvelden aan te sluiten bij deze onderzoeken in plaats van nieuwe onderzoeken te starten. Dit resulteert in drie categorieën:

1. Taakvelden waarvoor een vervolgonderzoek wordt gestart als onderdeel van de onderzoeksrichtingen;
2. Taakvelden waarbij wordt aangesloten bij lopende onderzoeken als onderdeel van de onderzoeksrichtingen.
3. Taakvelden die niet worden meegenomen in de onderzoeksrichtingen.

Deze aanpak verbetert de efficiëntie en voorkomt onnodige dubbele inspanningen van medewerkers. Een aandachtspunt is dat de uitgangspunten van het project DGFP worden meegenomen in de lopende onderzoeken, wat zal worden geïntegreerd in de aanpak voor de onderzoeksrichtingen die nog wordt opgesteld.

Het feit dat een taakveld interessant wordt bevonden als onderzoeksrichting, betekent echter niet per definitie dat dit automatisch zal resulteren in ombuigingsvoorstellen. Het duidt aan dat uit de benchmark en gesprekken blijkt dat er potentiële onderzoeksrichtingen zijn, die onderzocht kunnen worden. Hieronder wordt de onderverdeling weergegeven in tabellen.

Categorie 1: Taakvelden waarvoor een vervolgonderzoek wordt gestart als onderdeel van de onderzoeksrichtingen

Taakveld(en)		Begroting 2024			
		Lasten in €	% totale begroting	Baten in €	% totale begroting
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	2.669.252	1,20%	-2.042.247	0,92%
0.4	Ondersteuning organisatie	27.027.327	12,18%	-4.785.858	2,16%
0.61	OZB woningen	233.526	0,11%	-8.272.267	3,73%
0.62	OZB niet-woningen	0	0,00%	-8.686.509	3,91%
2.1	Verkeer en vervoer	9.587.329	4,32%	-202.755	0,09%
2.3	Recreatieve havens	32.512	0,01%	-24.837	0,01%
2.4	Economische havens en waterwegen	2.222.849	1,00%	-923.275	0,42%

3.1	Economische ontwikkeling	1.587.267	0,72%	-3.479	0,00%
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	101.001	0,05%	-84.158	0,04%
3.4	Economische promotie	504.328	0,23%	-320.396	0,14%
5.1	Sportbeleid en activering	1.101.308	0,50%	-71.371	0,03%
5.2	Sportaccommodaties	3.298.487	1,49%	-182.552	0,08%
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2.804.023	1,26%	-643.307	0,29%
5.4	Museu	555.804	0,25%	0	0,00%
5.6	Media	1.200.324	0,54%	0	0,00%
5.7	Openbaar groen en (openlucht)recreatie	7.446.928	3,36%	-15.120	0,01%
6.5	Arbeidsparticipatie	2.128.165	0,96%	0	0,00%
7.2	Riolering	6.050.233	2,73%	-7.762.755	3,50%
7.3	Afval	6.680.017	3,01%	-7.780.260	3,51%
8.1	Ruimtelijke Ordening	1.957.540	0,88%	-60.988	0,03%
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	9.722.096	4,38%	-10.011.900	4,51%
8.3	Wonen en bouwen	4.042.563	1,82%	-1.839.610	0,83%
		90.952.879	**40,99%**	**-53.713.644**	**24,20%**

Tabel 1: Taakvelden waarvoor een vervolgonderzoek wordt gestart als onderdeel van de onderzoeksrichtingen

Categorie 2: Taakvelden waarbij wordt aangesloten bij lopende onderzoeken als onderdeel van de onderzoeksrichtingen.

Taakveld(en)		Begroting 2024			
		Lasten in €	% totale begroting	Baten in €	% totale begroting
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.510.976	1,13%	-813.103	0,37%
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	5.248.041	2,36%	0	0,00%
6.2	Wijkteams	1.474.723	0,66%	0	0,00%
6.3	Inkomensregelingen	26.994.301	12,16%	-22.040.085	9,93%
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.410.251	1,09%	0	0,00%
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+ (totaal)	16.738.411	7,54%	-692.011	0,31%
6.72	Maatwerkdienstverlening 18- (totaal)	21.114.759	9,51%	0	0,00%
6.81	Geëscaleerde zorg 18+ (totaal)	386.780	0,17%	-904.650	0,41%
6.82	Geëscaleerde zorg 18- (totaal)	1.615.451	0,73%	0	0,00%
		75.982.717	**34,24%**	**-23.636.746**	**10,65%**

Tabel 2: Taakvelden waarbij wordt aangesloten bij lopende onderzoeken binnen de transities

Categorie 3: Taakvelden die niet worden meegenomen in de onderzoeksrichtingen

Taakveld(en)		Begroting 2024			
		Lasten in €	% totale begroting	Baten in €	% totale begroting
0.1	Bestuur	3.154.806	1,42%	0	0,00%
0.10	Mutatie reserves	1.279.000	0,58%	-4.504.229	2,03%
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	3.828.872	1,73%	0	0,00%
0.2	Burgerzaken	2.227.274	1,00%	-907.286	0,41%
0.5	Treasury	16.663	0,01%	-579.446	0,26%
0.63	Parkeerbelasting	0	0,00%	-3.590.226	1,62%
0.64	Belastingen overig	373.379	0,17%	-200.419	0,09%
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	201.811	0,09%	-120.342.642	54,23%
0.8	Overige baten en lasten	1.294.807	0,58%	-129.533	0,06%
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	264.000	0,12%	0	0,00%
1.1	Crisisbeheersing & brandweer	3.614.968	1,63%	0	0,00%
1.2	Openbare orde & veiligheid	1.600.368	0,7%	-23.385	0,0%
2.2	Parkeren	1.193.649	0,54%	-20.419	0,01%
2.5	Openbaar vervoer	0	0,00%	0	0,00%
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	12.219.000	5,51%	-13.119.000	5,91%
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0,00%	0	0,00%
4.2	Onderwijshuisvesting	6.223.585	2,8%	-42.666	0,0%
5.5	Cultureel erfgoed	87.857	0,04%	0	0,00%
6.4	Begeleide participatie	10.121.638	4,56%	0	0,00%
7.1	Volksgezondheid	2.353.727	1,1%	0	0,0%
7.4	Milieubeheer	1.925.706	0,87%	0	0,00%
7.5	Begraafplaatsen & crematoria	486.177	0,22%	-291.115	0,13%
		52.467.287	**23,64%**	**-143.750.366**	**64,78%**

Tabel 3: Taakvelden die niet worden meegenomen in de onderzoeksrichtingen

3.2 Vervolg

Het resultaat van de week van het financieel perspectief en de voorgestelde onderzoeksrichtingen worden voorgelegd aan de stuurgroep en het college. De onderzoeksrichtingen zullen bij de perspectiefnota 2024 worden gevoegd, waarbij de raad wordt gevraagd deze eveneens vast te stellen tijdens de behandeling van de perspectiefnota. De gemeentelijke organisatie werkt vervolgens de onderzoeksrichtingen uit.